ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩι

ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ

ΟΔΓΟΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πολλοῦ γε χρυσοῦ καὶ πλούτου κρείσσων Πάτρα
(ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ).

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἔφερον ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τὸν κ. Γλάδστωνα αἱ ἐλπίδες οὐχὶ μόνον τῆς ἀνεξαρτήτου Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀνεπτερώθησαν, τὸ δὲ λαμπρὸν μέλλον προεκτοκίσθη διὰ παντὸς εἴδους εὐχαριστηρίων καὶ ἀγγλοφίλων διαδηλώσεων. Ἀπὸ καρδίας εὐχόμεθα καὶ ποθοῦμεν τοὐλάχιστον μὴ καὶ αὖθις ἀκολουθήσῃ ὅ,τι οἱ Ἄγγλοι καλοῦσι cruel disappoitments δηλ. «σκληραὶ διαψεύσεις ἐλπίδων». Ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ἐσχηματισμένην ἐκ τῶν ὅσων ἐν Κωνσταντινουπόλει εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν, ἐκ τοῦ ἐγγὺς δὲ γνωρίζοντες τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ὁποῖα μεγάλα διεθνῆ καὶ ποικίλα συμφέροντα περικυκλοῦσι τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν φρονοῦμεν, ὅτι οὔτε αἱ ἔντονοι ἀπειλαὶ τοῦ κ. Γλάδστωνος, οὔτε αἱ προφορικαὶ τοῦ κ. Γκῶσχεν, οὔτε αἱ λίαν φιλελληνικαὶ ἐκφράσεις ἄλλων ἐπισήμων τῆς Ἀγγλίας ἀνδρῶν, οὔτε αἱ ὑπὲρ ἡμῶν ἀγορεύσεις τινῶν ὀργάνων τοῦ Ἀγγλικοῦ τύπου κατὰ σπιθαμὴν ἐγγύτερον ἔφερον ἡμᾶς πρὸς τὴν ποθουμένην λύσιν. Ἀληθῶς, ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν αἱ συνθῆκαι τοῦ 1856 κωμικῶς ὑπάρχουσιν, δεσποτικῶς δὲ κατεπατήθησαν, ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ δυνατὸν ν' ἀκολουθήσῃ χάριν ἡμῶν καὶ εἰς τὰς τοῦ Βερολίνου, ἀλλ' ὅπως τοιοῦτόν τι καὶ αὖθις λάβῃ χώραν ἐν τῶν ἑπομένων δέον πρῶτον νὰ προηγηθῇ: Ἢ ἡ Ἑλλὰς πρέπει νὰ λάβῃ κατοχὴν τῶν ἀμφισβητουμένων ἐπαρχιῶν, ἢ μία τῶν μεγάλων Δυνάμεων νὰ σύρῃ τὸ ξίφος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἢ ὅλαι ὁμοῦ αἱ Δυνάμεις δι' ἑνὸς ultimatum ἀπαιτήσωσι παρὰ συνυπογεγραμμένης ἐπικρατείας, ὅπως χάριν τῆς Ἑλλάδος ἡ ὑπὸ τούτων ἐκφρασθεῖσα εὐχὴ μεταβληθῇ εἰς δεσποτικὴν διαταγήν, ἀπαιτήσωσι δὲ ὁμοῦ τὴν ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης διαταγῆς ἐπὶ διακοπῇ τῶν φιλικῶν σχέσεών των μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ ἀπειλῇ ἀμέσου ἐνάρξεως ἐχθροπραξιῶν.

Ἡ Υ. Π. εἶναι εἰς θέσιν καλλιτέραν πάντων νὰ γνωρίζῃ κατὰ πόσον μία τῶν ἄνωθι τριῶν πιέσεων δύναται νὰ λάβῃ χώραν σπουδαίως καὶ σοβαρῶς. Ἡ ἰσχὺς τῆς Υ. Π. συνίστατο πάντοτε εἰς τοῦτο δηλ. νὰ ἐμβατεύῃ ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας ἐν τῷ αἰσθήματι ἑκάστης μεγάλης δυνάμεως, οὕτω δὲ ὁδηγεῖται εἰς τὴν πολιτικήν της. Ἀλλ' ὁ τελευταῖος Ῥωσοτουρκικὸς πόλεμος (ἐν τῇ διαρκείᾳ τοῦ ὁποίου μόνον ἡ Ἀγγλία ἀπέναντι ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν Υ. Πύλην διὰ μυστικῆς συνθήκης, ἔτι ἀγνώστου πρὸς τὸν ἀγγλ. λαὸν, ἔλαβε τὴν Κύπρον) ἠνέωξεν ἔτι μᾶλλον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως αὕτη γνωρίζῃ κάλλιστα τὴν πορείαν, ἣν ἐν τῷ μέλλοντι ἔχει νὰ ἀκολουθήσῃ. Φρονοῦμεν λοιπὸν, ὅτι θέλει καὶ πάλιν πολιτευθῆ τοὺς πάντας, δώσει ἀνεκτικὰς καὶ μακρὰς ἀκροάσεις καὶ μεγάλας ἐλπίδας εἰς τὰς ἀπειλητικὰς ἀπαιτήσεις τῶν ξένων, ἐξαγοράσει δὲ τὸν χρόνον καὶ θέσει ἐν καιρῷ ἀνάγκης τὸ Ἀλβανικὸν στοιχεῖον διὰ παντὸς εἴδους διαδηλώσεων ν' ἀποδοκιμάσῃ τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσίν του, θέλει τέλος ἐνασχοληθῆ, ὅπως κατορθώσῃ νὰ διαλύσῃ τὴν ὁμοφωνίαν τῶν μεγάλων Δυνάμεων, ἂν τοιαύτη δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ κ. Γκῶσχεν ὅσῳ ἐπιτυχὴς καὶ ἂν ἀπέβη ἐν Αἰγύπτῳ δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς προηγούμενον διὰ τὴν λύσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος συμφώνως μὲ τὴν εὐχὴν τῆς Βερολινίου Συνθήκης. Ὁ πρώην Κεδίβης ἐκρημνίσθη τῆς θέσεώς του, διότι ὁ ἴδιος ὁ Σουλτάνος ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ πράξῃ τοῦτο διὰ λόγους οὐσιωδῶς ἀφορῶντας μεγάλα ἐσωτερικὰ καὶ θρησκευτικὰ τῆς Τουρκίας συμφέροντα ὑπερβαλλόντως κινδυνεύοντα ἕνεκα τοῦ φιλάρπαγος καὶ βιαιοπραγοῦς ἐκείνου ἀντιβασιλέως. Ἀλλὰ τὸ Αἰγυπτιακὸν ζήτημα δὲν ἦτο Ἀνατολικόν. Οὔτε ὁ κ. Γκῶσχεν οὔτε ὁ κ. Γλάδστων θὰ ἐκθρονίσωσι τὸν Σουλτάνον μὴ ὑπογράφοντα τὸν ποθούμενον ἰραδὲ διὰ τὴν Ἑλλάδα, οὔτε πιστεύομεν, ὅτι ἡ Ῥωσσία, ἥτις τοσοῦτον εἰργάσθη ὑπὲρ τοῦ Πασλαυισμοῦ καὶ ἥτις ἵδρυσε μίαν Βουλγαρίαν καὶ καθ' ἑκάστην προικίζει αὐτὴν διὰ παντὸς μέσου καὶ προνομίου χρησίμου πρὸς τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς ἀνάπτυξιν, θέλει τόσῳ προθύμως παρακολουθήσει τὸν Κ. Γλάδστωνα, εἰς βίαια μέτρα κατὰ τῆς Τουρκίας.

Ἀλλ' οὔτε τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν αἱ προσπάθειαι ἢ τοῦ κ. Κουμουνδούρου τὸ ταξείδιον καὶ αὐτὸ τῶν δεινοπαθούντων ἡμῶν βασιλέων, ὧν τὴν ἀνησυχίαν καὶ πάσχουσαν φιλοτιμίαν ἀρκούντως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἐννοεῖ καὶ πολὺ ἐκτιμᾷ, θέλουσι συμβάλει εἴς τι ἄλλο ἢ ὅπως μικρὸν προσκαίρως ἐμψυχώσωσι τοὺς εἰλικρινεῖς πρὸς ὑμᾶς ἐν Εὐρώπῃ φίλους, διότι πρέπει καλῶς νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι οἱαιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ προσωπικαὶ φιλοφροσύναι, αἱ βασιλικαὶ τιμαὶ καὶ αἱ βασιλικαὶ συγγένειαι αὗται μηδενίζονται ἀπέναντι τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων τῶν λαῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει μόνον ἡ κοινὴ γνώμη. Καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ ὑπενθυμίσωμεν πρός τινα ὄργανα τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, ὅτι οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ πολιτικὴ τοῦ κόμητος Βήκονσφιλδ πρὸς ἡμᾶς, τὸ κόμμα τούτου δηλ. τῶν συντηρητικῶν εἶναι κόμμα μέγα καὶ ἰσχυρὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπαρτίζον οὐσιῶδες μέρος τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους, καὶ τῆς Ἀγγλικῆς κοινῆς γνώμης. ἧς τινος τὸν φιλελληνισμὸν ἐπικαλεῖται ἡ Ἑλλάς. Δὲν εἶναι λοιπὸν διὰ τῶν χυδαίων σατυρῶν, ποιήσεων, ὕβρεων καὶ σαρκασμῶν κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των, τὸ μέσον καὶ διὰ τῶν ἐνθεσιδούλων ἡμῶν ἀποθεώσεων πρὸς τὸν Γλάδστωνα τοῦ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ ποθουμένου. Οἱ οὕτω γράφοντες ἀγνοοῦσιν, ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικὴ Πρεσβεία ἔχει μεταφραστὴν τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων διαβιβάζουσα ἑβδομαδιαίως τακτικῶς πρὸς τὴν Κυβέρνησίν της πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν δημοσιευόμενα.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ αὖθις προσθέτομεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς πρὸς διάσωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἑκοῦσα ἄκουσα ἔχει νὰ καταλήξῃ ἐπὶ τέλους ὅθεν ὤφειλε πρὸ διετίας ν' ἀρχίσῃ δηλ. ἀφοῦ ἀπέρριψε τὸ τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ συμμαχίας μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ τὸ τῆς ἐξωνήσεως τῶν αὐτοκρατορικῶν τζιφλικίων σχέδιον ὀφείλει νὰ καθέξῃ στρατιωτικῶς ὅσῳ τάχιον πρὸ τῆς τελείας ἀποσυνθέσεως τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ τῆς νέας τῶν πραγμάτων περιπλοκῆς τὰς ἀμφισβητουμένας ἐπαρχίας οὐδεμίαν ἄλλην ἀκροαζομένη νουθεσίαν. Ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὀφείλει διὰ τῶν προσοδοφόρων σχεδίων, ἅτινα εἰς τὸ ἕκτον παράρτημα ἐδώκαμεν νὰ προετοιμασθῇ αὐξάνουσα σπουδαίως τὸ ναυτικὸν καὶ στρατόν της καὶ ὁπλίζουσα διὰ μιᾶς εὐώνου ἀναγκαστικῆς ἐθνοφυλακῆς ὁλόκληρον τὸν λαόν της. Τὴν γλῶσσαν ταύτην θὰ ἐννοήσωσιν ἥ τε Εὐρώπη καὶ ἡ Τουρκία καλλίτερον ἢ τὴν τοῦ Γλάδστωνος καὶ Γκῶσχεν. Τὸ καθ' ἡμᾶς μένομεν ἐμβρόντητοι εἰς τὴν εὐθύνην τῆς ἀπροετοιμασίας ἐκτὸς ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις λέγει οὕτω ᾧ ἄλλα ἤδη κρύφα καὶ δραστηρίως ἐνεργεῖ. Σ. Ξ.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΣ;

Εἰς τὸ ἕκτον παράρτημα τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀστέρος ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἐγράψαμέν τινα τῶν ἐπεισοδίων τῆς Βουλγαρίας, ἥτις μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινούπόλεως ἐφιλονείκησε τὴν πρωτεύουσαν τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, ἐπόρθησε τὸν Βόσπορον, ἠχμαλώτισε Αὐτοκράτορας, ἐπηπείλει ὁλόκληρον τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ ἤναψεν ἀρχαῖον πάθος ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως μεταξὺ Βουλγάρων καὶ Ἑλλήνων. Ὁ τουρκικὸς ζυγὸς πρὸ τοῦ 1850 εἶχε συμφιλιώσει προσκαίρως τὸν ὁμοιοπαθοῦντα Ἑλληνισμὸν καὶ Βουλγαρισμὸν, ὁ δὲ Βουλγαρισμὸς συνεχωνεύετο ὁσημέραι διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὸν θραύσαντα τὰς ἁλύσους του καὶ ἀπελευθερωθέντα Ἑλληνισμὸν, ὅτε ἡ Ῥωσσία εἴτε ὑπηρετοῦσα τὰ ἴδια αὐτῆς συμφέροντα, εἴτε χάριν ἐκδικήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν, εἴτε φοβουμένη τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἴτε ἐπωφελουμένη ἐκ τῆς νωχελείας καὶ ἀπραξίας τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως, ὑπὲρ τοῦ Βουλγαρισμοῦ ὅστις ἐκ τοῦ 1821—1850 τοιοῦτον ἐνεργητικὸν ἔλαβε μέρος ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀντέταξε τὸν Πανσλαβισμὸν καὶ τέλος ἤγειρε τὴν νέαν Βουλγαρίαν, ἥτις ἐστὶ σήμε-

ρον τὸ γέρας αὐτῆς διὰ τοὺς τελευταίους θριάμβους της κατὰ τῆς Τουρκίας. Οἱ ἀναγενώσκοντες τὴν παρακατιοῦσαν ἐγκύκλιον τοῦ Συλλόγου τῆς Φιλομούσου Ἀδελφότητος «τῆς Μακεδονίας» ὁρῶσιν ὅτι οἷα τότε ἐν κυρῷ ἄρδρῳ ἐγράψαμεν καὶ οἷα ἀνωθι προσθέτομεν σήμερον συνάδουσιν ἐντελῶς μετὰ τῶν περιεχομένων ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ αὐτῇ. Ἀλλως τε μόνον οἱ μυωποῦντες δύνανται νὰ μὴ βλέπωσιν, ὅτι ἔθνος ὡς τὴν Ῥωσσίαν συγκείμενον ὑπὸ τόσων βαρβάρων φυλῶν δηλ. τῶν Ῥωσσωνιάκων, Σλάβων, Ταρτάρων, Φιλανδῶν, Περσῶν, Καυκασίων, Κιρκασίων, Μιγκριλίων, Κοζάκων, Σέρβων, Βουχάρων, Λεττώνων, Ἐσθονίων, Γερμανῶν, Πολωνῶν, Μογκόλων, Καλμούκων, Σιβηρῶν καὶ ἄλλων ἑκατὸν δέκα βαρβαρωτέρων ὁμιλούντων τεσσαράκοντα δύο γλώσσας εἶναι ἠναγκασμένον νὰ καταβῇ εἰς τὴν Μεσόγειον, ὅπως δυνηθῇ νὰ ὑποστηρίζῃ τὰς προσόδους τοῦ πολιτισμοῦ του εἰς μεσημβρίαν καὶ δύσιν ἀπέναντι τοῦ βαρβαρισμοῦ του πρὸς βορρᾶν πρὶν συνταγματισθῇ, προλάβῃ δὲ οὕτω νὰ μὴ κρημνισθῇ πρὸ τῆς ὁλικῆς ἰσρύσεως καὶ συμπαγιώσεώς του διὰ τῶν ἐσωτερικῶν του ἐπαναστάσεων. Μωροὶ εἶναι οἱ πιστεύοντες διὰ μίαν στιγμὴν, ὅτι ἡ Ῥωσσία θὰ βοηθήσῃ τὰ ἀναγκαστικὰ μέτρα τοῦ Κ. Γλάδστωνος ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἂν οὐτός ποτε καταφύγῃ εἰς ἀναγκαστικὰ μέτρα. Οἱ ἐν Ἀθήναις Σύλλογοι ὀφείλουσι παντοίοις μέσοις, χρήμασι καὶ δυνάμεσι νὰ βοηθήσωσι τὸν Μακεδονικὸν Σύλλογον καὶ τοὺς ὁμοίους Συλλόγους, διότι μόνον οὗτοι ἐπιτοπίως ἐκεῖ δύνανται, ἂν καὶ εἰς ἄνισον πάλην, οὐχὶ μόνον νὰ ἀντιπαραταχθῶσι κατὰ τοῦ νέου τούτου χειμάρρου ἀλλὰ νὰ διατηρῶσι ἐνήμερον καὶ τὴν Ἑλλην. Κυβέρνησιν καὶ τὸν ἐν τῷ Βασιλείῳ ἡμῶν Ἑλληνισμὸν τῆς ἀληθοῦς θέσεως τοῦ ζητήματος, οὐτινος ἡ σωτηρία κρέμαται ἐκ δύο μόνον· πρῶτον ἐκ τοῦ γενικοῦ ὁπλισμοῦ ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ ναυτικοῦ, καὶ δεύτερον ἐξ ἑνὸς ταμείου τὸ ὁποῖον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ δι' ὁποῖον ἀνάγκας καὶ προετοιμασίας πρέπει τὸ Πανελλήνιον δηλ. οἱ πανταχοῦ ὁμογενεῖς νὰ σχηματίσωσιν ἐν Λονδίνῳ ἢ Παρισίοις καὶ ὀχι εἰς Ἀθήνας. Λέγομεν ὁμογενεῖς διότι ἡ θέσις τῶν χρυσοκανθάρων ἤδη ἐχαρακτηρίσθη. Οὗτοι διὰ τῶν φοβερῶν κλοπῶν των παίζουν σήμερον καὶ τὸ ἐπὶ τῆς Ἀρματωλικῆς ἐποχῆς μας τοῦ ἡμετέρου κλέφτου ἐπάγγελμα, ὅςις ποῦ καὶ ποῦ ἤναπτε ἓν κηρίον εἰς τὴν Παναγίαν καὶ τὸν ἅγιον Νικόλαον δηλ. οὗτοι δίδουσι πότε χιλίας δραχμὰς εἰς τὸν μουσικὸν Σύλλογον καὶ πότε δῦω χιλιάδας εἰς τι σχολεῖον ἢ πτωχοκομεῖον μέχρις ὅτου ἡ Κυβέρνησις ἡ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κάμῃ δάνειόν τι καὶ ἐκ τῆς ἐπιδερμίδος τοῦ λαοῦ ἐκβάλωσι, οὗτοι τὸ χιλιαπλάσιον, ἄχρις ὅτου ὁ εἰς νήγρετον ὕπνον ἀγαθὸς λαὸς διατελῶν τέλος ἐξυπνήσει, καὶ τότε; Τότε θέλει ἀκολουθήσει, ὅτι ἔλεγεν ὁ Ἀλαρῖχος, ὅσον πυκνότερον εἶναι τὸ χόρτον τόσον εὐκολώτερα καὶ καλλήτερα κόπτεται, ἐκτὸς ἂν εἰς τὴν περίζασιν αὐτὴν οὗτοι ζητήσωσι καταφύγιον καὶ ἀσφάλειαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὸ ρόπαλον τοῦ νωτάκμωνος καὶ εὐρώστου Ἡρακλέους των Ἰσιδωρίδου Σκυλίτζη. Σ. Ξ.

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 11 Φεβρουαρίου 1880.

ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΝ ΚΑΒΑΛΛΑ.

Ἀριθ. 43.

Ἀξιότιμε Κύριε Δημ. Σταυρόπουλε.

Πρὸ ἑνὸς σχεδὸν ἔτους συνεστήσαμεν ἐνταῦθα σωματεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «φιλόμουσος Ἀδελφότης ἡ Μακεδονία» σκοπὸν ἔχον τὴν ἀξιοπρεπῆ καὶ καρποφόρον συντήρησιν τῶν κατ' εὐχὴν λειτουργούντων ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων τῆς τε ἄρρενος καὶ θήλεος νεολαίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν θὰ περιορισθῇ μόνον ἐντὸς τῆς Καβάλλας, ἀλλ' ἐπεκταθήσεται καὶ κατὰ τὰ πέριξ μέρη πρὸς ἀνίδρυσιν καὶ παγίωσιν τοιούτων ἱερῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ἐπ' ὠφελείᾳ ἁπάσης τῆς περιφερείας δέον, ὅπως τὸ σωματεῖον ἡμῶν τυγχάνῃ τῆς δεούσης ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὑποστηρίξεως καὶ ἀρωγῆς ἐκ μέρους τῶν Μεγατίμων ὁμογενῶν καὶ Συλλόγων, οὐδόλως ἀγνοοῦντες, ὅτι καὶ ἡμεῖς καίπερ ἐν μεγίστῃ ἀνεχείᾳ ἐμβεβλημένοι ὄντες, ὅμως ἐναργῶς ὁρῶντες τὰς ἐνταῦθα περιπετείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, παρὰ δύναμιν συντελοῦμεν εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ὁμογενῶν ἐκπληροῦντες καθῆκον ὄντως ἱερόν, καθῆκον ἀδελφικόν.

Ἀλλ'θεία ἀναντίῤῥητος κατέχει, Κύριε μετὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Βουλγαριοῦ ζητήματος, ὅτι ὁ σκοπὸς πάντων Συλλόγων τε καὶ ἀδελφοτήτων δέον, ὅπως αὐτόσε τείνῃ· καθ' ὅτι ὁ Βουλγαρισμὸς ἀποβαλὼν ἤδη τὸ προσωπεῖον καὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς τὰ ἐκτεταμένα καὶ φυσικὰ αὐτοῦ ὅρια ἀναφανδὸν ἀνεκήρυξε τοὺς κατακτητικοὺς αὐτοῦ σκοποὺς, ἐπὶ τῶν ὅλως Ἑλληνικῶν χωρῶν Θράκης καὶ αὐτῆς τῆς μεγαλωνύμου Μακεδονίας καὶ στερῇῳ τῷ ποδὶ βαδίζει πρὸς αὐτάς· ἀλλ' ἐὰν ὁ Θρᾷξ καὶ ὁ Μακεδὼν βαπτισθέντες εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παιδείας καὶ στερεωθέντες τὸν θώρακα τοῦ ἐθνισμοῦ μετ' αὐτὰ παρνήσεως ἀντιτάξωσιν ἑαυτοὺς κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ Βουλγάρου, οὗτος ῥίψασπις θέλει ἐπανακάμψει ἐντὸς τῆς ἀθλίας τρώγλης αὐτοῦ.

Ἀπὸ τὰ βλέμματα δ' αἐίποτε ἔχοντες τὴν εὐγενῆ ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς παιδείας διάθεσιν ἐπιτιενομένην, καὶ τὴν ἀπανταχόσε, ὅπου τηρεῖται ἀγνὴ ἡ τῆς πατρίδος ἰδέα, συναντίλψιν καὶ συναρωγὴν μετὰ πυρετώδους ζήλου σπεύδουσαν, ἀσμένως τὸ ἡμέτερον σωματεῖον ἐν γενικῇ συνεδριάσει ἐξελέξατο ὁμᾶς ἐπίτιμον τῆς Ἀδελφότητος Μέλος.

Πεποιθότες τοίνυν, ὅτι τὸν σμικρὸν τοῦτον φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης εὐμενῶς θέλετε δεχθῆ ὁμεῖς, οἵτινες οὔ παύετε χειραγωγοῦντες τοιαῦτα σωματεῖα πρὸς διάσωσιν καὶ περιφρούρησιν τῶν τιμαλφεστάτων ὄντων γλώσσης, θρησκείας καὶ ἐθνισμοῦ, παρακαλοῦμεν, ἀξιότιμε Κύριε, νὰ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς διακεκριμένης πρὸς ὁμᾶς ὑπολήψεως μεθ' ἧς διατελοῦμεν.

Ὅλως πρόθυμοι.

Ὁ πρόεδρος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,

Ὁ Γραμματεὺς

Κλέαρχος Στεῖρενίδης.

Τὸ Διοικητ. Συμβούλιον

Πέτρος Βοκγορίδης

Κ. Στ. Φέουα.

Πρὸς τὸν ἀξιότιμον Κύριον

Δημήτριον Σταυρόπουλον

Εἰς Σύρον.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΣΕΡΙΦΟΥ

ΚΑΙ

ΤΩΝ ΒΑΣΙΛ. ΕΛΛΗΝ. ΚΑΜΙΝΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

ΥΠΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΕΠΜΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΠΟΛΙΣ ΣΧΕΦΙΛΔ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Κ. Κ. Θ. Νέγρη καὶ Θ. Τουδίνη σπουδαίως ἐνησχολήθην διὰ τὴν ἐκποίησιν τοῦ ἐναποτεταμιευμένου ἡμῶν σιδήρου ἐν τοῖς ἐργοστασίοις ἡμῶν πρὸς λίρας ἑπτὰ τὸν τόνον.

Τὴν ἐπαύριον ὅμως ὅλη, τὴν 21 Μαΐου ἤρχισαν ἐν Σχέριλδ αἱ προετοιμασίαι τῆς προσεγγιζούσης ἑτησίου Πανηγύρεως διακοπτούσης πᾶσαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, παραδιδούσης δὲ τὰς ἐργατικὰς τάξεις τῆς ἀληθῶς φιλοαώτου ταύτης μεγαλοπόλεως καὶ τῶν περιχώρων της διὰ δέκα κατὰ σειρὰν ἡμέρας εἰς τὴν μέθην καὶ τὰς διασκεδάσεις.

Τὴν 22 ὁ ὄχλος ἢ μᾶλλον οἱ ὄχλοι συρρεόντες διὰ τῶν διαφόρων σιδηροδρόμων ἐκ τῶν πέριξ βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν πόλεων.

Ὁ Θεόδ. Τουδίνης εἶχε παρακαλέσει τὸν Κ. Κάμπελ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ Βασιλ. Ἑλλην. Ἐργοστάσια μετ' ἐμοῦ, ἐξετάσῃ τὸ ἔδαφος των καὶ τὰς πέριξ γαίας των καὶ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς ὁλικῆς δαπάνης ἀναγκαίας πρὸς ἔγερσιν χαλυβουργείου. Κατ' ἐμὲ οὐδέποτε ἐπίστευσα ὅτι οἱ Κ. Τουδίνη ἤθελον τολμήσει νὰ εἰσπηδήσωσιν ἐντὸς τοιούτης ἐπιχειρήσεως ἀπαιτούσης νέον κεφάλαιον τοὐλάχιστον 100,000 λιρῶν στερλινῶν. Ὁ Θ. Τουδίνης ἐξηγόραζε μόνον τὸν χρόνον ὡς τὸ ποιοῦν ἐλιγμοὺς πλοῖον, ὅπως δράξῃ τὸν ἄνεμον καὶ κατευοδωθῇ ὅπισθεν εἰς τὸν λιμένα ἀφ' οὗ ἀνεχώρησεν, ὡς τὸν στρατηγὸν τὸν προσποιούμενον ἔρδοον, ὅπως ἀναπαυτικώτερα ὑποχωρήσῃ.

Ὁ Κ. Κάμπελ πιστεύσας τὸν Θ. Τουδίνην ἀνεδέχθη μὲ τὴν καρδίαν του τὴν ὑπόθεσιν σκεπτόμενος νὰ ἐγκαταλείψῃ μετὰ τοῦ προσωπικοῦ του, προσδοκίᾳ μέλλοντος λαμπροτέρου, τὰ Χαλυβουργεῖα τῶν Κ. Βράουν, Βεῦλεη καὶ Δίξων ὅπως ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν, εἶχον τόσον ἀνυψώσει τοὺς Κ. Τουδίνη καὶ τῆς Μεταλλευτικῆς Ἑταιρίας τοὺς γκήνους θησαυροὺς πρὸς τοῦτον ὥςε ἐξῆψαν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἐν ἀγνοίᾳ μου, τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐγκαταλείψῃ θέσιν ἀξιόλογον, ἣν εἶχεν, ὅπως ἐνώσῃ τὴν τύχην του μετὰ τῆς ἡμετέρας. Κατεκυριεύθην τρόμου, ὅταν πρῶτον ἤκουσα τοῦτον ὁμιλοῦντα πρὸς με σπουδαίως περὶ τοῦ σχεδίου του προσθέτων ὅτι ἤδη κατήχησε τὸν Κ. Φρίξωνα, ὅπως μετὰ τῶν ἀνθρώπων του μεταβῇ εἰς ἡμᾶς. Τί ἠδυνάμην νὰ πράξω! νὰ διασχίσω ἐνώπιόν του τὸ παραπέτασμα καὶ δείξω πρὸς τοῦτον τὴν θέσιν ἡμῶν, ἀφοῦ πρὸ τεσσάρων μόνον μηνῶν ἐποίησα τὸν πανηγυρικόν μας; Ὡρειλον νὰ γνωστοποιήσω πρὸς τοῦτον, ὅτι τὰ πράγματα ἤλλαξαν καὶ ὅτι ἡ Μεταλλευτικὴ ἔχασε τὰ κεφάλαιά της καὶ ὁ Νέγρης καὶ ὁ Τουδίνης συνεζήτουν τὰ τῆς διαλύσεως τοῦ συμβολαίου ἐναντίον τῶν διαμαρτυρήσεων καὶ ἀπειλῶν μου.

Παραλαβὼν τὴν 23 Μαΐου τὸν Κ. Κάμπελ, διαρκούσῶν τῶν ἑορτῶν μετέβημεν εἰς Νεοκάστλ ὁμοῦ, διατρίψαντες ἐκεῖ μέχρι τῆς 25ης τοῦ ἰδίου μηνός. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Κ. Τουδίνη τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ φιλοξενίας προθυμοποιηθέντες νὰ τῷ δείξωσι τὸ ἔδαφος, ὃ οἱ κύριοί των ἔμελλον νὰ ἐξαγοράσουν, ὅπως ἐγείρωσι τὰ Χαλυβουργεῖα ἡμῶν.

Τὴν 25ην περὶ τὴν 9ην τὸ ἑσπέρας ἐπεστρέψαμεν εἰς Σχέριλδ. Ὁ Κ. Κάμπελ ἐνησχολήθη πάραυτα εἰς τὴν διαγραφὴν καὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν Χαλυβουργείων. Προσενεγκὼν τοῦτον εἰς ἄμεσον συνάφειαν μετὰ τῶν κ Β. Τουδίνη καὶ Συντροῤῥίᾳ, ἐξ ὧν καὶ ἐλάμβανε τὰς ἐμπνεύσεις του, ἡ θέσις μου ἔγεινεν ἔτι δυσχερεστέρα, διότι δὲν ἐτόλμων οὔτε ἀπλῆν νύξιν νὰ δώσω πρὸς τοῦτον ὅτι δωρεὰν καὶ ἀδίκως ἐδαπάνει τὸν καιρόν του χωρὶς νὰ ἑνοχοποιήσω τὸν Θ. Τουδίνην.

Ἀναφυεῖσα ἡ ἀριστοκρατία τῆς πόλεως Σχέριλδ ἐντὸς βραχέος χρόνου ἐκ τῶν ἐργατικῶν τάξεων διατηρεῖ ἀναλλοίωτον τὸν σκαιὸν καὶ ἀπερίκαλλον, τὸν ἀφιλόξενον καὶ βάρβαρον ἐγωϊσμόν της. Εἶναι αὕτη τοσοῦτον ἐγκεκωμένη ἐκ τῆς ματαιότητος τοῦ πλούτου, ὥστε δὲν ἔχει οὔτε ἓν ἁπλοῦν φιλοφροσύνης μειδίαμα διὰ τοὺς ἀνθρώπους ὧν δὲν ἔχουν ἀνάγκην. Καὶ ὅμως εἶναι ἐγκρατεῖς τῆς τέχνης των ἥτις τοὺς ἀνέδειξε πλουσίους. Ὅταν εἴσθε ἀγορασταί, εἶναι ταπεινοί, ἕρπονται εἰς τοὺς πόδας σας, ὅσον πλούσιοι δὲ καὶ ἀνῶσι ἀνοίγουν τὰς θύρας των διὰ μιᾶς ἐνώπιόν σας ἀρκεῖ νὰ γνωρίζουν, ὅτι πωλοῦντες πρὸς ὑμᾶς τὰς πραγματείας των θὰ κερδήσουν. Ὅταν εἴσθε πωληταὶ σᾶς βλέπουν, προσποιοῦνται ὅτι δὲν σᾶς ἐνθυμοῦνται καὶ στρέφουν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους ἐκτὸς ἂν ἤσθε προδιατεθειμένοι νὰ παραχωρήσητε τὸν χρυσὸν δι' ἄργυρον. Ἐπεθύμουν οἱ Κ. Σύμβουλοι

τῆς Μεταλλευτικῆς οἱ τὰς 45,000 λίρας τῶν κόπων καὶ μόχθων μου προσπαθοῦντες νὰ θέσωσι νῦν εἰς χεῖρας νὰ ἦσαν μόνον δέκα ἡμέρας εἰς Σχέριλδ ἀναδεχόμενοι τὸ ἔργον μου, νὰ πωλήσουν πρὸς τούτους τὸν Ἑλληνικὸν σίδηρον εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῶν καλλίστων Ἀγγλικῶν, οὓς παιδιόθεν οὗτοι ἐγνώριζον καὶ τακτικῶς ἠγόραζον, ὅπως ἴδωσι ὁποῖος ὑπέρφορ κόπος διὰ τοὺς ἄνευ συνειδήσεως καὶ ἀχαρίστους τούτους ἀνθρώπους, ὅπως μὴ δώσω πρὸς αὐτοὺς τὸ ἐπίθετον τὸ ὁποῖον ὅλαι αἱ Ἀθῆναι σήμερον τοὺς δίδουν.

Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ δύναμαι νὰ προβῶ ἐνταῦθα εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν διαφόρων κλάδων τῆς βιομηχανίας, ἐν οἷς ὁ σίδηρος ἡμῶν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ; Πέντε κατὰ σειρὰν μῆνας περιερχόμενος καθ' ἑκάστην τὰ ποικίλα ἐργοστάσια λόγῳ πωλήσεων, λόγῳ σπουδῆς εἴδον τοσαῦτα, ἐδιδάχθην τοσαῦτα, ὥςε οὐδόλως διστάζω νὰ εἴπω ὅτι ἡ ὀρθὴ χρησιμοποίησις του ἐν Ἑλλάδι θέλει ποιήσει τὴν κατανάλωσίν του ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως καὶ τῶν προλήψεων ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης. Ὡρειλέ τις νὰ ὑπάγῃ εἰς Σχέριλδ νὰ ἴδῃ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τίνι τρόπῳ σήμερον ὁ μαγιλοκαύτης Ἥραιστος καταβιβάζων τὴν σφύραν οὐχὶ πλέον διὰ τοῦ ῥωμαλαίου βραχίονός του ἀλλὰ διὰ τοῦ ταπεινοῦ του Ἑλλωτος, τοῦ ἀτμοῦ, καταβιβάζων λέγω δι' ἀπειρράπτου ταχύτητος ὁλόκληρον σιδηρᾶν στέγην πολλῶν τόνων βάρους, ἣν καλεῖ ἐπίσης σφύραν. δύναται νὰ καταυντρῇῃ τὰ ὀστᾶ ἑνὸς ἐλέφαντος καὶ ποιήσῃ αὐτὸν πλάκαν ἢ χαϊδεύσῃ διὰ τοῦ πολυτόνου βάρους του εὔθραστον ὠέλον χωρὶς κἂν νὰ τὴν ῥαγίσῃ. Ὀφείλει ὁ σιδηροκτήτης νὰ περιέλθῃ τὰ γίλια ἐργοστάσια τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἄλλων πόλεων τὰ ἐκ μικροτάτων διαστάσεων μέχρι ἐκείνων τοῦ Ἄτλαντος καὶ Κύκλωπος, ἐν οἷς ἐγάζονται οἱ Ἐκατόγχειρες, ὅπως ἴδῃ τίνι τρόπῳ ὁ ἐρυθρὸς σίδηρος ἢ ἰριδόχρους χάλυψ μεταβάλλονται εἰς τεράστια πυροδόλα, ὅλμους, ὁδούζια, τηλεβόλα, πλάκας τῶν πλοίων, ῥάβδους, δοκοὺς, ἐδεβόλους, καρφὶ καὶ γίλια ἄλλα τῆς βιομηχανίας ἀντικείμενα. Οἱ ἅθλοι τοῦ Ἡρακλέους ἢ τοῦ Θησέως, φαινόμενα πλέον ἐνταῦθα δὲν εἶναι. Τὸ πῦρ τὸ διαχυόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Πελώρου καὶ Γραπίωνος, αἱ ἀγριόθαται κρυυγαὶ αἱ τὴν γῆν σείουσαι τοῦ Θίωνος καὶ Ἀγρίου, οἱ σρενδονιζόμενοι βράχοι τοῦ Πολυφήμου καὶ Ἀλκυονέως, τί λέγω ὁλόκληρον τὸ σῶμα τῶν Γιγάντων σημασίαν ἐνταῦθα πλέον δὲν ἔχει ἀπέναντι τῶν τερατείων ἄθλων τῶν μυκαομένων τὴν βοὴν καὶ πασῶν τῶν φθόγγων τῆς φύσεως ἀτμομηχανῶν, αἵτινες αὐτομάτως ἀναρπάζουσαι ἐκ τῆς ἐνώπιον ὑμῶν καπνιζούσης λεκάνης τὸ ἐρυθροῦν θεοστὸν μέταλλον τὸ πλάττουν εἰς πελώρια ἀντικείμενα βάρους πολλῶν τόνων, ἢ μετὰ μεγίστης ἀβρότητος καὶ εὐχερείας τὸ κλώθουν εἰς λεπτὰ ἐμπορεύματα μέχρι τῶν λεπτοτάτων καρφίδων καὶ βελονῶν τῶν διὰ τοὺς ἁβροὺς δακτύλους τῆς Ἐργάνης Ἀθηνᾶς.

Ὁ ἐξαίσιος Ἑλληνικὸς σίδηρος ὁ εὔτροπος εἰς χάλυβα ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς διαφόρους τῶν κλάδων τῆς βιομηχανικῆς Σχέριλδ, ἂν οἱ συμβαλλόμενοι δὲν διεῤῥώνουν πρὶν τὸ βρέφος γίνει μειράκιον καὶ ἐσφαγίαζον τοῦτο.

Καὶ πῶς δύναμαι νὰ εἴπω ἄλλως! Καθ' ὅλην ταύτην τὴν πικρὰν διήγησιν φαίνεταί μοι ὅτι καὶ οἱ Τουδίνη καὶ ἡ Μεταλλευτικὴ, μικρὸν φροντίζοντες διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, καταπτοηθέντες ἐκ τῆς ἀμαθείας των εἰς τὸ ἐνώπιόν των πέλαγος μετὰ τὴν ἐπιβίβασίν των ἐπὶ τοῦ σκάφους τίποτε ἄλλο δὲν ἐσκέπτετο ἢ διὰ Φρυνωδείου μεθόδου ν' ἀποδράσῃ ἕκαστος ἐγκαταλείπων τοὺς κινδύνους πρὸς τοὺς λοιποὺς.

Ὁ Θ. Νέγρης ἕνεκα τῆς ἀσθενείας τῆς συζύγου του, εἶπον, μετὰ τεσσάρων ἡμερῶν διαμονὴν εἰς τὰ ἐργοστάσια ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας φέρων τὴν ἀπελπισίαν καὶ τοὺς δολίους σκοποὺς του. Ὁ Θ. Τουδίνης ἔτρεχε πάλιν εἰς Παρισίους καὶ Κωνσταντινούπολιν διὰ τὴν φίλην του Τουρκίαν ἐπιφορτίσας με ψευδῶς καὶ ἀπατηλὰς νὰ ἐργασθῶ διὰ χαλυβουργεῖα καὶ τὰς πωλήσεις τοῦ σιδήρου. Ὁποία περίπλοκος θέσις ἡ ἐμή. Ὁ Θ. Νέγρης ἄλλα τρέφων σχέδια. ὁ οὐδὲν ἱερὸν ἔχων ἀχιῤῥαδιοῦργος Νέγρης προὐκάλεσε τὴν διάλυσιν τοῦ χρυσοῦ συμβολαίου, τὰ δέτυφλὰ ὄργανα τοῦ Νέγρη οἱ λοιποὶ σύμβουλοι τῆς Μεταλλευτικῆς ἔδραζαν τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως θέσουν τὸν ἀκάνθινον ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ Τουδίνη, ἐγὼ δὲ νωθροῤῥούμενος ὑψηλὰ ὑπὸ τῶν δύο τούτων γαμβρῶν Νέγρη καὶ Τουδίνη ὥρειλον νὰ τὴν πάθω *Δεβαντίνικην* ἅμα τὰ νῶτα των ἀπεσπῶντο ἀλλήλων.

Μικρὰν ἔχων πλέον ἐμπιστοσύνην πρὸς τε τὸν Νέγρη καὶ Τουδίνην προσεπάθουν παντοίοις τρόποις νὰ ἐκποιήσω τὸν σίδηρον οὐδεμίαν λαμβάνων σημείωσιν τῶν λόγων των. Ἐπρέσβευον ὅτι τὸ συμβόλαιον ἡμῶν ἦτο ἐν πλήρη ἰσχύϊ. Ἀλλ' ὁ Κ. Νέγρης ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας γράφει με διὰ τῆς ἀπὸ 28 Μαΐου ἐπιστολῆς του. «Περιμένομεν ἀνυπομόνως νὰ »μάθωμεν τὰς ἐνεργείας σας ὡς πρὸς τὰς πωλήσεις »τοῦ σιδήρου ἡμῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν πώλησιν τοῦ »μέρους τῶν σιδηρολίθων ἡμῶν, ὅπερ δὲν θέλει χρεια»σθῆ διὰ τὰ ἐργοστάσια.»

Ὁ καλὸς οἰκοκύρης πρὶν πεινάσει μαγειρεύει!

«Ὅταν προσέφερον τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1873 9 1/2 σελίνια τὸν τόνον διὰ 10,000 τόνους οἵτινες καὶ περιείχοντο ἐν τῷ Συμβολαίῳ ἡμῶν ὁ Θ. Νέγρης ἀπέρριψε ζητῶν περισσότερα· τὸ νῦν ἐζήτει κατασπευμένως ἐν μέσῳ τῆς καταιγίδος νὰ τρέξω νὰ εὕρω ἀγοραστὴν διὰ μιᾶς χωρὶς κἂν νὰ προσφέρῃ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τοῦ ταξειδίου ἐκ πόλεως εἰς πόλιν. Ἡ ἑπομένη ἐπιστολή του τῆς 6 Ἀπριλίου περιγράφουσα τὰς μετὰ τῶν Κ. Τουδίνιδων διαπραγματεύσεις των πρὸς ἐκπληξίν μου λέγει· «Διὰ νέας » μας ἐπιστολῆς παρεκαλέσαμεν τὸν Κ. Τουδίνη νὰ » συμβουλευθῇ εἰδικόν τινα περὶ τὴν σφυρηλάτησιν » τοῦ σιδήρου ἄνδρα, καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ λε» πτομερὲς ὑπόμνημα περὶ τῶν ἐξόδων τῆς μετατρο» πῆς τῆς fonte εἰς rails διότι τὸ Συμβούλιον συνε» πείᾳ τῶν ἐξηγήσεων ἃς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου » τούτου ἐγορήγησα αὐτῷ δὲν ἀπέκρουσε τὴν ἰδέαν » νὰ καταβάλῃ ἓν μέρος τῶν δαπανῶν, αἵτινες ἤθε» λον χρειασθῆ πρὸς ἀνέγερσιν ἐργοστασίων πρὸς » μετατροπὴν τῆς fonte εἰς rails.»

Ὁποία ἀπάτη! Ἡ χρεωκοπαμένη Μεταλλευτικὴ ἔγραφε τὰ τοιαῦτα!! Πρὸς τίνα; πρὸς ἐμέ, ἐνῷ οἱ σύμβουλοί της ἰδιαιτέρως μὲ ἔγραφον ὅτι ἦτο χρεωκοπημένη.

Τὸ Συμβούλιον της δὲν ἤθελε νὰ ἐξωνήσῃ τὸ μέρος τῶν Βασιλ. Ἑλλην. ἐργοστασίων, ὃ ἤθελε τῷ δώσει ἰσχὺν συστολῆς τῶν δαπανῶν, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Νέγρης πρὸ μικροῦ ὡς ὁ ἔσχατος τῶν βλακῶν καὶ ἀμαθεστάτων ἐκραύγαζεν εἰς Νεοκάστελ ἐνώπιον τοῦ Τουδίνη ὅτι ἡ Μεταλλευτικὴ δὲν θέλει νὰ ἔχῃ ἰδιοκτησίας καὶ εἰθύνας εἰς Ἀγγλίαν νῦν δὲ ἐγκαταλείπων ὑπὸ τὰ σκέλητου πολυαρίθμους βαθμίδας ὁλοκλήρου κλίμακος προσεποιεῖτο ὅτι ἐδούλετο νὰ πηδήσῃ ὁ πολύσαρκος οὗτος διὰ μιᾶς ἐπὶ τοῦ *κεφαλοσκάλου* τῆς ὑψηλοτέρας. Ἀλλ' ἡ ἐπιστολή του τῆς 18 Ἰουνίου καλαναχρᾷ ἄλλο τροπάριον. «Ἔχο» μεν λέγει ἐπιστολὴν ἀπελπιστικὴν τοῦ Κ. Τουδί» νη· δὲν θέλει τὸ παλαιὸν συμβόλαιον ἢ μὲ τοιαύ» τας δρακοντίους τροποποιήσεις, ἃς ἀδύνατον νὰ » δεχθῶμεν..... Σήμερον εἰλικρινῶς δὲν » βλέπω ἄλλην πρακτικὴν διέξοδον ἢ νὰ γείνῃ Ἑ» ταιρία εἰς ἣν *νὰ καταβάλωμεν τὴν Σέριφον ἀντὶ* » *μετρητῶν* ἢ μέρος μικρὸν μετρητῶν καὶ τὸ ἐπίλοι» πον μετοχάς.....

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς 24 Ἰουνίου προσθέτει·

«Ἐξακολουθήσατε παντὶ σθένει νὰ εὕρητε κανένα » ἀγοραστὴν διὰ τὴν Σέριφον, πάλιν σᾶς ἐπαναλαμ» βάνομεν ὅτι εἶναι δι' ὅλους ἡ καλλιτέρα λύσις. . » ..... ἀπαιτεῖται ἑπομένως σύντονος ἐνέργεια » ἐκ μέρους ὑμῶν, ὅπως φθάσωμεν εἰς τὴν ποθουμέ» νην λύσιν.»

Διὰ τῆς ἀπὸ 27 Ἰουνίου ἐπιστολῆς του προσθέτει ἔτι· «Ἡ μόνη λύσις πρακτικὴ καὶ ὠφέλιμος καὶ » διὰ τὴν Ἑταιρίαν ἡμῶν καὶ ὑμᾶς εἶναι ἡ ἐκποίη» σις τῶν παραχωρήσεων μας τῆς νήσου Σερίφου. » Γνωρίζων τὴν ἱκανότητά σας δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι » θέλετε κινήσει πάντα λίθον, ὅπως κατορθώσητε » τὴν ἐκποίησιν ταύτην..... ἐκ τῶν ἀπαν» τήσεων τῶν Κ. Τουδίνη ὁ συνεταιρισμὸς εἰς τὸ » μέλλον καθίσταται δυσκολώτατος.»

Πάντα ταῦτα ἦσαν καλῶς γεγραμμένα· ἀλλ' ὁ Θ. Νέγρης ὁ λησμονήσας εἰς τὴν προῤῥοκὴν συνέντευξιν του μετὰ τοῦ Κ. Θ. Τουδίνη ν' ἀπαιτήσῃ τὰ ὑποσχεθέντα διὰ τῆς πρὸς με ἐπιστολῆς του

Νέγρη, ὅτι τὸν ἐξηπάτησε, ἐκάλει δὲ τοὺς Κ. Συμβούλους παραδάτας τοῦ συμβολαίου. Ἔγραψα ὑπὸ ὑπὸ τὴν πυκνὴν ταύτην ὁμίχλην διατελῶν ἐπιστολὰς διαφόρους πρὸς τὸ Συμβούλιον παροτρύνων τὴν μὴ διάρρηξιν ἐκ μέρους ἡμῶν τοῦ συμβολαίου, ὑπενθυμίζων δὲ ὁποῖον σκάνδαλον θέλει λάβει χώραν ἐν Ἀγγλίᾳ ὅταν ὁ Κ. Τουβίνης ὡς στοιχεῖον ἀνταγωνιστικὸν εἰς ἐπήκοον πάντων διηγηθῇ τὴν διαγωγὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι κατεχόντων διακεκριμένην θέσιν. Ἔγραψα ἰδίως πρὸς τὸν Λεωνίδαν Δελιγιόργην, τὸν συστήσαντα τοιούτους ἀνθρώπους πρὸς ἐμὲ καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ ἀναγινώσκῃ, ὅσον πικραὶ καὶ ἂν ἦσαν, τὰς ἐπιστολάς μου πρὸς αὐτούς. Παρκίνησα δὲ τοὺς κ. Τουβίνη ὅπως ἀπομακρυνθῇ πᾶσα ἀφορμὴ τῆς Μεταλλευτικῆς ἐπιζητούσης παραλόγως τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, καὶ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ σβέσωσι τὴν κάμινον, νὰ μὴ θυσιάσωσιν εἰς τὰς τιμὰς ἐκείνας τὸν ἐνηποθκευμένον σίδηρον, μὴ μὲ ταφέρωσι ἄλλους σιδηρολίθους ἐξ Ἑλλάδος καὶ μὴ ἐξακολουθῶσι δι' ἑνὸς ἐξόδου 1200 στερλινῶν ἀνὰ πᾶσαν ἑβδομαδα νὰ κατασκευάζουν περισσότερον σίδηρον μέχρις ὅτου διέλθῃ ἡ ἐμπορικὴ αὐτὴ θύελλα.

Οὐδεμία ἐντροπὴ εἶναι νὰ κάμητε τοῦτο, Κύριε Τουβίνη, εἶπον. Ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀγγλίας ἐξ ὧν ἔρχομαι πάντες οἱ καμινοῦχοι ποιοῦσι τὸ αὐτὸ περιμένοντες καλλιτέρους καιρούς. Θ' ἀνάψουν πάλιν τὰς καμίνους των ὅταν παρέλθῃ ἡ ἐμπορικὴ κρίσις . . . . . αἱ τιμαὶ πάλιν θὰ ὑψωθοῦν.

Ὁ Θ. Τουβίνης ἐδίσταζε ν' ἀκούσῃ τὴν συμβουλήν μου. — Ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σας οὔτω ἤθελον πράξει Κ. Τουβίνη· ἐπανέλαβον πολλάκις.

Ὁ Θ. Τουβίνης εἴτε λόγῳ ψευδοῦς φιλοτιμίας, διότι ἦτο ξένος Τραπεζίτης ἐν Ἀγγλίᾳ, εἴτε διότι ὁ Κ. Φαγκίσκος Βρατζιώτης ἐκ Νεοκάσλ συνεδούλευε τὰ ἐναντία δὲν κατεδέχθη ν' ἀκολουθήσῃ τὴν γνώμην μου· διὸ ἀντὶ τεσσάρων χιλιάδων τόνων χυτοῦ σιδήρου δαπάνης 22,000 λιρῶν στερλινῶν συντόμως εἶχεν εἰς τὰ νῶτα του δέκα τέσσαρας χιλιάδας ὧν ἡ δαπάνη ἦτο πέντε λίρας καὶ ἥμισυ δηλ. 77,000 λίρ. στερλίνας. Ἐκτὸς ἑτέρων 20,000 λιρῶν τὴν ἀξίαν τῶν Ἐργοστασίων μετὰ τοῦ ὁλικοῦ αὐτῶν κόκ, λιθανθράκων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων τῇ μεταλλουργίᾳ. Ἰδοὺ οἱ εὐσυνείδητοι Σύμβουλοι κατὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ Νέγρη οἵτινες ἐζήτουν νὰ τὸν χώσουν βαθιὰ τί ἔκαμαν.

Τὴν 18 Ἰουλίου ἔλαβον τὸ ἑπόμενον τηλεγράφημα τοῦ Θ. Νέγρη. «Insiston Contenue notre lettre Tubini 25 June n'avez-droit prendre aucun engagement» δηλ: «Ἐπιμένομεν εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς μας πρὸς τὸν Τουβίνην τῆς 25 Ἰουνίου, δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃς καμμίαν ὑποχρέωσιν».

Οὔτε κἂν τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς 25 Ἰουνίου ἐγνώριζον, πολὺ μᾶλλον τὸ ἐμπεριεχόμενόν της. Ἔδειξα τὸ τηλεγράφημα πρὸς τὸν Κ. Τουβίνην.

— Τί μὲ συμβουλεύεις νὰ κάμω ἠρώτησεν οὗτος φαινόμενος λίαν συλλογισμένος.

—Ἐγώ, Κ. Τουβίνη, ἀπεκρίθην ἀγνοῶ τί μεταξύ σας μαγειρεύετε, τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι δὲν θεωρῶ τὸ συμβόλαιον διαλελυμένον, διότι ὁ σίδηρος ἐστὶ δὲν ἐπωλήθη ὅπως βεβαιωθῶμεν ἂν ἀφίνῃ ἢ δὲν ἀφίνῃ τὰ 25 σελίνια κέρδος. Ἀπεῦσον λοιπὸν καὶ σέβεσον ἐφημέρως τὴν κάμινον· μὴ αὐξάνωμεν περισσότερον τὰ ἔξοδα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ σιδήρου.....

Ὁ Κ. Τουβίνης ἐξακολούθει νὰ εἶνε σύννους.

Ἡ ἡμέρα τῆς 18 Ἰουλίου διῆλθε μέ τινας ἄλλας πικρὰς συζητήσεις, ἃς ἐγκαταλείπω, τὸ θέμα τῶν ὁποίων ἦτο παράπονα ὅτι ἐγὼ τοῦ ἐσύστησα τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοὺς ὁποίους αἰωνίως ἐκάλει δι' ἐπιθέτων οὐχὶ πολὺ κολακευτικῶν.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔλαβον ἐκ φίλου μου βιομηχάνου ἑνὸς τῶν μᾶλλον διακεκριμμένων ἐργοστασίων τῆς βορείου Ἀγγλίας τὴν ἑπομένην ἐπιστολὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Ἰουλίου. «Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζω ἂν ἐπιθυμῆτε νὰ μοὶ πωλήσητε Ἑλλην. σιδηρολίθους· δύναμαι ν' ἀγοράσω τινὰς χιλιάδας τόνους. . . . ἤμεθα προητοιμασμένοι νὰ τοὺς ἀγοράσωμεν διὰ δηνεκὴ χρῆσιν, ἅμα συμφωνήσωμεν τὴν τιμήν. Σᾶς παρακαλῶ εἰπατέ μοι ἂν δύνασθε νὰ ἡμᾶς παραδίδητε χιλίους τόνους καὶ ἐπάνω τὴν ἑβδομάδα».

Τὴν 21 Ἰουλίου πρὶν ἐπιστρέψω εἰς Σχέριλδ ἐπεσκέφθην τοὺς Κ. Τουβίνη. Δὲν εἶδον τὸν Κ. Θεόδωρον πλὴν εἶδον τὸν Ἡρακλῆν πρὸς τὸν ὁποῖον ἔδειξα καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, λέγων εἰς τοῦτον ὅτι μέχρις ὅτου ἀποφασισθῇ ἡ τύχη τοῦ συμβολαίου ἡμῶν δὲν δύναμαι νὰ ἐνεργήσω νέας πωλήσεις ὅπως μὴ βλάψω τὰ Ἑλλην. ἐργοστάσια. Τὸν παρεκάλεσα δὲ νὰ θέσῃ τὰ δυνατὰ τοῦ πρὸς διατήρησιν τῆς συμβάσεως.

— Θὰ κάμω ὅ,τι ἠμπορῶ, Κύριε Ξένε, νὰ μὴ χαλάσῃ ἡ δουλιὰ εἶπεν ὁ Κ. Ἡρακλῆς.

Ἐπιστρέψας εἰς Σχέριλδ εὗρον τὴν ἀγορὰν εἰς ἀδράνειαν. Δὲν ἔβλεπον ἄλλην θεραπείαν τοῦ κακοῦ ἢ νὰ σβέσουν τὴν κάμινον. Ἀλλ' οὗτοι ἐθεώρουν τοῦτο τερατῶδες καὶ προσβλητικὸν εἰς τὴν ὑπόλημψίν των.

Ἂν οἱ Κύριοι οὗτοι ἤνοιγον τὰς σελίδας τοῦ πρώτου στοιχειώδους συγγράμματος τῆς Μεταλλουργείας ἤθελον ἰδεῖ ἐκεῖ τὰ τῆς σβέσεως (blowing out).

Τὴν 24 ἔγραψα ἐκτενῆ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Κ. Ἡρακλῆν Τουβίνην παρακαλῶν νὰ μοὶ ἐπιτρέψουν νὰ ἔλθω εἰς Ἀθήνας Ἵνα προσπαθήσω νὰ συμβιβάσω τὰ πράγματα. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ μου ταύτῃ ἔλεγον.

«Δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην ἐδαπάνησα δύω καὶ ἥμισυ ἔτη, καὶ ἐγκαταλείψας πᾶσας τὰς λοιπὰς ἐργασίας μου καὶ ἐναπθέσας ἐπ' αὐτὴν πολλὰς ἐλπίδας καὶ τὴν φιλοτιμίαν μου, σχεδὸν καταστραφεῖς χρηματικῶς. Εἶναι τόσον σκληρὸν νὰ ἰδῶ ταύτην ναυαγοῦσαν ὅσον πρὸς ὑμᾶς νὰ ζημιωθῆτε.. Τόσον ἀναγκαῖον νὰ τὴν λυτρώσω ἐσὸν πρὸς ὑμᾶς νὰ τὴν διατηρήσητε. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ συμβόλαιον σήμερον εἶναι ἐν ἰσχυῖ ὅσον καὶ πρὸ ἑνὸς ἔτους . . . . . Ὁ προνοητικὸς ἔμπορος ὀφείλει νὰ προλαμβάνῃ τὰς δυστυχίας. Ὅταν ἀνθαι φῶσιν καὶ ὁ εἰς ῥίπτει τὸ σφάλμα ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τότε τὰ συμβάντα περιπλέκονται. Θεωρῶ τὰ ἐργοστάσια ἐθνικὸν κλέος καὶ ἐθνικὴν ὠφέλειαν διὰ τὴν Ἑλλάδα . . . σχεδὸν μὲ φονεύει ἡ ἰδέα ὅτι ἄνευ αἰτίας καταστρέφεται ἡ ἐπιχείρησις. Τὸ κατ' ἐμὲ ἡ πώλησις τῶν 50,000 τόνων σιδηρολίθου κατ' ἔτος ἐστὶ περιουσία. Πλὴν ἐπειδὴ ἔτι δὲν ἔχασα τὰς ἐλπίδας μου εἰς τὴν ἐπιχείρησίν μας καὶ πιστεύω ὅτι δὲν δύναθε νὰ διαλύσητε τὴν σύμβασιν ἄνευ ἐμοῦ δὲν ἀπεφάσισα νὰ γράψω ἔτι πρὸς τὴν Μεταλλευτικὴν περὶ πωλήσεως σιδηρολίθων. Ὡς σᾶς εἶπον καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως πολλάκις οὐδὲ ὁ χρυσὸς οὔτε αἱ ὑποσχέσεις θὰ μὲ κάμουν ποτὲ νὰ πράξω ἀδικόν τι πρὸς τὴν Μεταλλευτικὴν καὶ πρὸς ὑμᾶς. Πιθανὸν νὰ ἔχω τὰ σφάλματά μου, ἀλλ' οὔτε ὑποκριτὴς οὔτε κόλαξ εἶμαι. Εἶσθε ἰσάξιοι ἀξιόμεμπτοι ὅσον ἡ Μεταλλευτική, διότι ἀπεσπάσθητε ἐκ τοῦ συμβολαίου πρῶτος ζητοῦντες ὅρους νέους πρὶν τῆς πωλήσεως τοῦ σιδήρου καὶ ἐν καιῷ τοιαύτης ἐμπορικῆς κρίσεως τῶν σιδήρων».

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης οἱ Κ. Β. Τουβίνη καὶ Σα τὴν ἐπαύριον μὲ γράφουν ὅτι μ' εὐχαριστοῦν, ἀλλὰ δὲν νομίζουν ἁρμοδίαν τὴν περίστασιν τῆς προτάσεώς μου νὰ ὑπάγω εἰς 'Αθήνας· ὅτι δὲ, οὐδὲν δικαίωμα ἔχω νὰ πωλήσω σιδηρολίθους Σερίου εἰς ἄλλους καὶ ὅτι τὸ νὰ ζητῶσιν οὗτοι τινὰς τροποποιήσεις τινῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου τοῦτο δὲν εἶναι διάλυσις συμβολαίου.

Τὴν 25 Ἰουλίου οἱ Κ. Κ. Τουβίνη ὅπως βεβαιωθοῦν ἂν ὁ σίδηρος ἀληθῶς ἐστι ἴσος τῷ Σουηδικῷ μὲ τηλεγραφοῦν νὰ πωλήσω διὰ δοκιμὴν μόνον 200 τόνους πρὸς ἓξ λίρας τὸν τόνον ὅπου ἦτο ἡ τιμὴ τοῦ Σουηδικοῦ. Ἐπώλησα πρὸς τοῦ Φοίνικος τὰ ἐργοστάσια 200 τόνους πρὸς λίρας ἓξ καὶ δύο ἥμισυ σελίνια ἄνευ μεσιτείας, ὅ ἐστι ἴσον μὲ λίρας ἓξ καὶ ἡμίσειαν λίρ. διότι οἱ λοιποὶ πωληταὶ μετεχειρίζοντο πάντοτε μεσίτας καὶ ἐπλήρωνον μεσιτείαν ἐκ 3 σελινίων μέχρι ὀκτὼ σελινίων τόντόνον.

Ἐντούτοις διατελῶν εἰς σκότος τῶν διατρεχόντων καὶ καθήμενος ἐπὶ βελονῶν διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον σιγὴν τοῦ Συμβουλίου πρὸς με τὴν 6ην Αὐγούστου πάλιν ἦλθον εἰς Λονδῖνον ὅπως πληροφορηθῶ ὑπὸ τῶν Κ. Τουβίνη τὴν θέσιν ἡμῶν.

Τὴν 7ην εἶδον τοὺς Κ. Τουβίνην. Ὁ Κ. Θεόδωρος ἠσπαρπτε χαρᾶς.

—Ἐλάβαμεν τηλεγράφημα ἐξ Ἀθηνῶν λέγει· Ἐδέχθησαν τὰ 8 σελίνια.

— Τί ἐννοεῖτε λοιπὸν Κ. Τουβίνη ἐτροποποιήσατε τὸ συμβόλαιον ἄνευ τῆς γνώσεώς μου καὶ συγκατα θέσεώς μου.

—Ὁ Θ. Τουβίνης ἔμενε σιγὴν θεωρὼν με μετὰ σαρδονίου μειδιάματος.

— Δοιπὸν ἐννοεῖτε ὅτι ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ γνωρίζω τοὺς μεταξύ σας λογαριασμούς . . . . . ἐκάματε ὅτι ἠθέλατε μεταξύ σας χωρὶς κἂν νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἔδρυσε τὴν ἐπιχείρησιν!

— Θὰ λάβητε ἡμισυ σελίνιον τὸν τόνον ἀπὸ τὴν μεταλλευτικὴν ἀπεκρίθη οὗτος. Προσθέσας ὅτι τοῦτο ὁ Κ. Νέγρης μὲ ὑπεσχέθη εἰς Παρισίους· ὑψέποτε ἠθέλαμεν διαλύσει τὸ μεταξύ μας συμβόλαιον.

—Εἶναι ὅμως ἐν ζήτημα Κ. Τουβίνη διαλύοντες ἂν ἐγὼ παύων νὰ ἦμαι ἀντιπρόσωπος καὶ συνέταιρος τῆς Μεταλλευτικῆς θὰ συγκατανεύσω νὰ μένω μὲ ὑμᾶς ἢ τὴν Μεταλλευτικήν. Ὁ Θεόδωρος Τουβίνης ἐθεωρεῖτο ἀσκαρδαμυκτεὶ μετὰ τοῦ Ἡρακλέους. Ἐγκατέλειψε τὸ γραφεῖον του πλήρης ἀδημονίας διὰ τὴν ἀδικον, προδοτικὴν καὶ ἀχάριστον διαγωγὴν τῆς τε Μεταλλευτικῆς καὶ τῶν Τουβίνιδων.

Ἐν τούτοις ἡ θέσις μου ἀπῄτει νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶ τῶν πωλήσεων τοῦ σιδήρου μέχρις ὅτου τὸ συμβούλιον μοὶ ἀναγγείλῃ τὰς λεπτομερείας τοῦ νέου συμβολαίου.

Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον ἐνόμισε καλὸν τὸ ἐλάχιστον νὰ μὴ μὲ γράψῃ ἀφοῦ οὔτε κἂν ἀντίγραφα τῶν πρὸς τοὺς Τουβίνη ἐπιστολῶν του περὶ διαλύσεως τῆς ἑταιρίας μὲ ἔπεμψε. Τότε ἐγὼ ἔγραψα πρὸς τὸ Συμβούλιον ἐρωτῶν ἂν πραγματικῶς διελύθη τὸ συμβόλαιον καὶ περὶ τοῦ ἡμίσεως σελινίου τὸ ὁποῖον ὁ Τουβίνης καὶ ὁ Νέγρης εἶχον συμφωνήσει εἰς Σχέριλδ ἢ Παρισίους.

Ὁ Κ. Θ. Τουβίνης ἀνεχώρησε διὰ Παρισίους, διεχωρίσθημεν δὲ ὡς δύο φίλοι, διότι ὁ Τουβίνης ἠτιᾶτο τοὺς Συμβούλους τῆς Ἑταιρίας διὰ τὰ διατρέξαντα. Ἔγραψα καὶ ἑτέραν ἐπιστολὴν πρὸς τὸ συμβούλιον τῆς Μεταλλευτικῆς ἐρωτῶν τὴν θέσιν μου πλὴν ὁ διάβολος Νέγρης ῥίψας τὸ προσωπεῖον μὲ ἔγραψεν ἐπιστολὴν σύντομολ ἧς τὸ πνεῦμα οἱ ἀναγνώσται μου βλέπουσιν ἐνταῦθα ἐκ τῆς ἀπαντήσεως μου πρὸς τοῦτον.

Λονδῖνον 14 Σεπτεμβρίου 1874.

Πρὸς τὸν Κ. Θ. Νέγρην
ἢ τὸν ἀντ' αὐτοῦ

Διευθύνοντα τὴν Ἑλληνικὴν Μεταλλευτικὴν Ἑταιραν.

Μετὰ πολλῆς ἐκπλήξεως ἀνέγνων τὴν ἀπὸ 22]3 7βρίου ἰδιαιτέραν σας ἐν ᾗ λέγετε ὅτι ἐγὼ σᾶς ἐζήτησα δύο ἢ τρεῖς πένας ἀντὶ ἓξ κατὰ τόνον σιδηρολίθου. Ἐκτὸς ὅτι χάριτι τῇ Θείᾳ ἔχω ἀρίστην τὴν μνήμην, κρατῶ ὡς γνωρίζετε ἡμερολόγιον ἐν ᾧ θέτω πᾶν τῆς ἡμέρας οὐσιῶδες ἐμπορικὸν συμβάν. Ἐπειδὴ τὴν 19ην καὶ 20 Μαΐου τοσοῦται ἔλαβον χώραν ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ Βικτόρια τῆς Σχέριλδ συζητήσεις μεταξύ τοῦ Θ. Τουβίνη καὶ ἡμῶν ἐρρόντισα ἐκτενέστερα νὰ καταγράψω τὰς συζητήσεις ταύτας. Ἡμεῖς καὶ ὁ Θ. Τουβίνης ἠρχίσατε νὰ συζητῆτε τὴν τροποποίησιν ἢ διάλυσιν τοῦ συμβολαίου λαμβάνοντες ὀλιγώτερα μερίδια καὶ πληρωνόμενοι περισσότερα σελίνια διὰ τὴν ἐξόρυξιν. Ἐγὼ ἐσίγων ἀπορῶν εἰς πάντα ταῦτα ἐνῷ μίαν μόνην εἴχετε, Κ. Νέγρη, ἐνώπιον σας ἀσφαλῆ ὁδόν. Ὅταν ὅμως ὁ Κ. Τουβίνης εἶπεν ὅτι καγὼ ὀφείλω νὰ κάμω συγκατάθασιν ἀπεκρίθην μετὰ θάρρους, ὅτι δὲν ἐννοῶ οὔτε κατὰ κεφάλαιον νὰ βλάψω τὰ συμφέροντά μου ἐν τῷ συμβολαίῳ διὰ τὸ ἐνατόν μου· ὅτι δὲ ἂν τὸ συμβόλαιον διελύετο ἤθελον σταθῆ ἂν ἔπρεπον νὰ ἦμαι ἀντιπρόσωπος τῆς Μεταλλευτικῆς, νὰ ἐξακολουθήσω δὲ νὰ ἐργαζωμαι μετὰ τῶν Κ. Τουβίνη. Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην προσεγγίζοντες με κατὰ μέρος μοὶ εἴπατε χωρὶς ποτὲ ἐγὼ ν' ἀνοίξω τὸ στόμα μου νὰ ζητήσω τι, ὅταν ἡμεῖς λαμβάνομεν 8 σελ. θὰ σᾶς δώσωμεν 1/2 σελίνιον. Ἐπαναλαμβάνω ἐγὼ λόγον δὲν ἐπρόφερον πολὺ μᾶλλον νὰ σας ζητήσω 2 καὶ 3 πένας. Ὥστε τὸ τοιοῦτον στερεῖται ἐκ μέρους ὑμῶν ἀκριβείας. Πιθανὸν ἡ ὁμιλία αὕτη νὰ ἔλαβε χώραν μεταξὺ ὑμῶν καὶ τοῦ Κ. Θ. Τουβίνη. Ὑμεῖς δὲ τὸ νῦν τὴν ἀλήθειαν ποτὲ δὲν ἐφανταζόμην· ὅτι ἠθέλατε στέρξει εἰς τὴν διάλυσιν τοιούτου χρυσοῦ συμβολαίου, ἐξ οὗ πανταχόθεν εἴχετε ὠφελείας καὶ οὐδεμίαν ζημίαν. Ἡ ἐξόρυξις παντοῦ στοιχίζει ὀλιγώτερον τῶν τριῶν σελινίων τον τόνον, ὑμεῖς δὲ ἐπλησιάσεσθε πέντε. Ἀφικνούμενος ἐνταῦθα, Κ. Νέγρη, δὲν ὑποστηρίξατε τὸν προκαλέσαντα τὴν ἔλευσιν ὑμῶν ἀντιπρόσωπον πρὸς διάσωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἐμαγεύθητε ὑπὸ τοῦ Κ. Τουβίνη, παρεγωμίσατε δὲ τὸν φυχῇ καὶ σώματι ὑπηρετοῦντα τὴν ἑταιρίαν. Ἂν ὁ σίδηρος δὲν ἀρκεῖ 25 σελίνια κέρδος τὸ σφάλμα δὲν ἦτο οὔτε τῆς ὑποτιμήσεως οὔτε ἐμοῦ. Ἦτο τῶν σπαταλώντων τὰ χρήματα ἄνευ θεραπείας, ἦτο τῶν ἀπείρων ἀμαθῶν, ἀδρανῶν καὶ ἀναξίων ἀντιπροσώπων τῶν κ. Τουβίνη οὓς ἔθεσαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὗτος ἔθεσεν ἀστεροσκοπεῖον εἰς χεῖρας ἀναφαλδήτου καὶ τυφλοῦ.

Ποῦ νὰ ἐφαντάζουην ὅτι χάριν τριῶν σελινίων περισσοτέρων παραιτεῖσθε ἐκ τοῦ δικαιώματος τῶν μερισίων σας εἰς τὰ κέρδη ἐνῷ εἴχατε τὸ δικαίωμα νὰ ὑπάγητε ἐμπρὸς μὲ τὸ συμβόλαιον καὶ ὁ Κ. Τουβίνης νὰ σᾶς πληρώσῃ ἀντὶ 8 σελίνια 10 σελίνια καὶ νὰ ἔχητε τὰ μερίδιά σας.

Κ. Θ. Νέγρη! Δὲν ἐστάθητε ἔμπορος πλὴν ὁ ἐγκρατὴς μαθηματικῶν πρέπει νὰ ἔχῃ ὀλίγον ἐμπορικὸν νοῦν. Ὅταν ἐπώλησα τὸ 1872 τοὺς σιδηρολίθους Σερίου πρὸς τοὺς Κ. Βίλκον καὶ Σα δὲν εἴσθε ἔτοιμοι νὰ παραδώσητε τούτους· καὶ ἐξηλιώθην μίαν σταθερὰν καὶ λαμπρὰν μεσιτείαν. Ὅταν ἐπώλησα τὸν Ἰανουάριον 1874 10,000 τόνους πρὸς 10 σελίνια, αἰρνης ζητεῖτε 12 καὶ εὑρίσκετε ἀλλοίας προφάσεις ὅπως μὴ τοὺς παραδώσητε καὶ ἐγὼ πάλιν ζηνιοῦμαι τὴν προμήθειάν μου. Τὸ νῦν δὲν εὐχαριστεῖσθε μὲ τὰς σκληροτέρας ἔτι ζημίας μου, ἀλλὰ θέλετε νὰ ῥίψητε καὶ τὴν μορφὴν ἀπ' ἐμοῦ πρὸς ἀπαλλαγὴν πληρωμῆς καὶ πρὸς διαιολόγησιν ἀδικαιολογήτων περιπτωμάτων ἄλλων. Ἂν περιπλακῶ εἰς τὰ διαστήρια θὰ ἴδητε ὅτι θ' ἀποδείξω δι' ἀνδρῶν ἐμπείρων, ὅτι καθ' ἃ ὁ χρόνον ὑμεῖς ἤθατε ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ σίδηρος ἄρησε 25 σελίνια κερδος καὶ ἡμεῖς δὲν ἐγνωρίζατε νὰ ὠφεληθῆτε τοῦ συμβολαίου. Ἅμα ἐπώλησα λίρας ἑπτὰ καὶ λίρας ἓξ καὶ ἡμίσειαν τὸν τόνον, ἂν τὰ πράγματα ἐγίνοντο ὅπως ἐγὼ τὰ ἐζήτουν καὶ ἠδυνάμην νὰ τὰ κάμω, ὅπως; ὁ ἐγχαρτὴς τῶν τοιούτων ἠδυνατο νὰ τὰ διεξαγάγῃ, ὅπως γίνονται εἰς τὰ λοιπὰ 200 ἐργοστάσια τῆς Ἀγγλίας, τὰ ἔξοδα τῆς κατασκευῆς δὲν ἤθελον εἰσθε περισσότερον τῶν πέντε λιρῶν, ὅταν τὸ κόκ ἐπληρώνετο 30 σελίνια καὶ σήμερον μόνον λίρας τέσσαρας, ὅταν οἱ λιθάνθρακες τοῦ κόκ πληρόνωνται δέκα «εἰ. καὶ οἱ ναῦλοι σιδηρολίθων εἶναι μόνον δεκαπέντε σελίνια. Ἡ βραδύτης, ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀναξιότης, αἱ ματαιαι ἔριδες, ἡ πλεονεξία, αἱ ἀλλαγοῦ φροντίδες καὶ ζημίαι, ἡ ψευδοφιλοδοξία προτέτι καὶ ὁ ψευδοπατριωτισμὸς κατέστρεψαν τὴν λαμπροτέραν βιομηχανικὴν καὶ ἐθνικὴν συγχρόνου ἐπιχείρησιν, ἀπεκαρδίωσαν πολὺν κόσμον καὶ ἔβλαψαν δωρεὰν τὰ ὀρυκτὰ τῆς Ἑλλάδος.

Περαίνων παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ μοὶ ἀναγγείλητε ἐπισήμως τὴν εἰς τὸ μέλλον θέσιν μου. Τουτέστι.

1. Ἤμην ἢ δὲν ἤμην ἀντιπρόσωπος ὑμῶν ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τὰ ὀρυκτά σας.

2. Διαλύοντες οἱκείᾳ θελήσει τὸ συμβόλαιόν σας ἐλάβετε πρόνοιαν ὅπως ἐξασφαλίσητε τὸ 1]9 τοῦ ἀντιπροσώπου σας, ὅστις εὗρεν, ἠγόρασε καὶ παρεχώρησεν εἰς ἐργοστάσια πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ γνωστοποίησιν ἐν Ἀγγλίᾳ τοῦ μεταλλεύματός σας πολὺ πρὶν μετὰ τοῦ Τουβίνη γνωρισθῆτε, ἢ χαρίζοντες τὰ μερίδιά σας πρὸς τούτους ἐχαρίσατε καὶ τὰ ἰδικά μου ἄνευ τῆς ἀδείας καὶ γνώσεώς μου, τὰ ὁποῖα παρ' ὑμῶν ὤφειλον νὰ λαμβάνω καὶ μόνον πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ συμβολαίου καὶ πρὸς χάριν σας ἔθεσα εἰς τὸ ὄνομά του ὡς ἐγγυησιν μέχρι τῆς τήξεως.

Ὁ ταπεινὸς ὑμῶν θεράπων
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΣ.

Τὸ Συμβούλιον ὡς εἶπον οὐδέποτε δὲν ἀπήντησε εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἂν καὶ ὑποσχέθη νὰ κάμῃ τοῦτο προφασισθὲν τότε, ὅτι τινὲς τῶν Συμβούλων ἀποδημοῦν ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἀπαιτεῖ οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν νὰ μάθωσι τὰ ὀνόματα τῶν Συμβούλων τούτων μετὰ τῶν βαθμῶν τῆς ἐπιρροῆς ἐκάστου.

Ὁ ἀπόστρατος, στρατηγὸς Καρατζᾶς· (πρόεδρος)***
Θεόδωρος Νέγρης· (πρώην γενικὸς διευθυντὴς νῦν μεσίτης καὶ φροντιστὴς τῆς Ἑταιρίας) ****
Μιλτιάδης Ἐρφέντης Ἀξελὸς Γεν. Πρόξενος τῆς Τουρκίας ***
Λεωνίδας Δελιγεώργης Ο
Ἀριστείδης Παππούδωρ Ο
Περδάνογλους Ο
Τιμολέων Βάσσος ὑπασπιστὴς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων **
Τζάτσος (ἔμπορος) **
Ἀλέξανδρος Δόσιος ***
Δόκτωρ Θεοδωρίδης (Docteur en Médecine et chirurgie) ****
Εὐθυμιάδης **

ΚΕΦ. Γ'.

Περιοδία μου εἰς Ἀγγλίαν, Σκωτίαν καὶ Οὐαλίαν.

Μετὰ τὴν προφορικὴν αὐτὴν διακοίνωσιν τῶν Τουβίνη ἀπεφάσισα νὰ μὴν ἀπομακρυνθῶ τῆς ἐπιχειρήσεως μέχρις ὅτου ἡ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρία (διότι ἤμην συνέταιρος καὶ ἀντιπρόσωπός της) ἐγγράφως μὲ διερωτήσῃ ἂν ὑπάρχῃ διάλυσις ἢ τροποποίησις τοῦ συμβολαίου της μετὰ τῶν Τουβίνη. Ἀν ἔπαυσε πᾶσαν σχέσιν ἐμπορικὴν μετὰ τούτων ἢ ἂν ἐπισυνῆψε νέα συμβόλαια καὶ νέας ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοὺς ὁποίους ἐγὼ ἐσύστησα πρὸς αὐτὴν καὶ ἐγὼ συνεχέτισα.

Τὴν 5 Ὀκτωβρίου μετέβην 1874 εἰς Βιρμιγάμ, ὅπου φίλος μου διηύθυνε τὰ νεοσυστκθέντα Χαλυβουργεῖα τῆς Σχρίαρς μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ πωλήσω ἐκεῖ τινας τόνους τοῦ σιδήρου, ἄλλα τὰ νέα τῆς Σφαίρας Χαλυβουργεῖα δὲν ἦσαν ἔτι τελειωμένα.

Ἀπεφάσισα νὰ διατρέξω τὰς πέριξ πόλεις καὶ περίχωρα τῆς Βιρμιγαμ εἴτε τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Ἀγγλίας, Σκωτίας καὶ Οὐαλλίας ὅπου ἦταν Χαλυβουργεῖα. Σημειωτέον ὅτι εὑρισκόμην ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ κατασκευάζεται ὁ κατωτάτης ποιότητος σίδηρος ὡς καὶ ὁ ἀξιολογώτερος τῆς Ἀγγλίας δηλ: ὁ τῆς Σχρόπσχερ. Εὑρισκόμην ἐν τῇ πόλει καὶ παρὰ ταῖς ἐπαρχίαις ἐν ἃ ἐξαπανῶνται καὶ καταναλίσκονται πάντες οὗτοι οἱ σίδηροι μετ' ἀφθονίας πωλούμενοι ἀντὶ δύο καὶ ἡμισείας λιρῶν μεχρι πέντε λιρῶν τὸν τόνον καὶ ὅμως δὲν ἠδυνάμην νὰ πωλήσω τὸν ἡμέτερον, ἀλλ' ὤφειλον νὰ προστρέξω εἰς τὰ Χαλυβουργεῖα, διότι ὁ ἡμέτερος μᾶς ἐστοίχιζεν ἄνω τῶν πέντε λιρῶν τὸν τόνον, ὡς παριστάνει ὁ Τουβίνης.

Οἱ ἀναγνῶσταί μου πρέπει νὰ ἐννοήσωσι καλῶς, ὅτι ἂν ὁ σίδηρος ἡμῶν ἦτο εὐωνος εἰς τὴν κατασκευὴν του, ὡς ὤφειλε νὰ ἦνε μόνον τεσσάρων λιρῶν τὸν τόνον, ἤθελεν εὕρει ἐνώπιον του ἀνοικτὰ τὰ συναλλακτήρια τῆς Μαντζεστερ, Βιρμιγάμης καὶ Γόλβερχαμπτων μετὰ πλήθους ἀγοραστῶν πρὸς πέντε καὶ ἡμίσειαν λίραν τὸν τόνον, ἀλλ' ἡμεῖς τὸν ἡμέτερον σίδηρον κατετάξαμεν εἰς τὴν τάξιν τῶν Σουηδικῶν, ἄρα ὠφείλομεν νὰ τὸν διατηρήσωμεν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Σουηδικοῦ, ὅστις πωλεῖται πάντοτε δύο λίρας τὸν τόνον περισσότερον τοῦ καλλιτέρου Ἀγγλικοῦ. Ἡ ἀληθὴς ποιότης του ἤθελε τοῦτον ὡς τοιοῦτον συστήσει πλὴν μόνον ὅταν ὑπὸ πλείστων ἐργοστασίων ἤθελε δοκιμασθῆ καὶ γίνει γνωστὸς καὶ παραδεκτὸς ὡς τοιο

μεθαύριον καὶ ἐζήτησα τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἔγγραφον διακοίνωσιν. Ὁ κ. Ἡρακλῆς Τουβίνης μοὶ λέγει τότε ὅτι ἀφοῦ ἄπαξ προφορικῶς μὲ ἐκοινοποίησε τὴν ἀπόφασίν των κρίνει περιττὸν πλέον νὰ τὴν γράψῃ. Καὶ ἐν τούτοις μέχρι τοῦδε οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἦτοι οὔτε ὁ Τουβίνης οὔτε ἡ Μεταλλευτικὴ μοὶ ἔδωσαν ἔγγράφως ὅτι διέλυσαν, καὶ διὰ τίνα λόγον τὸ συμβόλαιον αὐτό, εἰς ὃ ἤμην συνέταιρος.

ΚΕΦ. Δ'.

Νέα κακὴ πίστις.

Ὅτι οἱ κ. Β. Τουβίνη καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Μεταλλευτικῆς ἔθραυσαν οἰκειοθελῶς τὸ συμβόλαιόν μας καὶ ἐναντίον τῶν διαμαρτυρήσεών μου οὔτε οἱ ἴδιοι ἀρνοῦνται. Ἔγω δὲ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Θ. Νέγρη καὶ ἐκείνας τῆς Μεταλλευτικῆς ὡς καὶ τὰ γεγονότα ὅπως τοῦτο καταδείξω· ὅτι δὲ τὸ ἔθραυσαν ὅπως συνάψουν νέον καὶ τοῦτο δὲν τὸ ἀρνοῦνται· ὅτι δὲ τὸ νέον συμβόλαιον εἶχε σκοπὸν νὰ διαπράξῃ μίαν Λαυριακὴν λῃστείαν καὶ τοῦτο ἀποδεικνύουν αἱ δύο συμβάσεις των τοῦ 1875. Ἰδοὺ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν εἶχον πλέον ἀνάγκην ἐμοῦ. Ἐγὼ δὲν ἤθελον κατ'οὐδένα λόγον νὰ λάβω μέρος εἰς τοιαύτας μουρδαροδουλλαῖς.

Οἱ Τουβίνη ἦσαν Συγγροῦ καὶ Μελᾶ *τζανάκια*. Ἐκ τῶν Συμβούλων τῆς Μεταλλευτικῆς οἱ πλεῖστοι τῶν αὐτῶν ἐμπνεύσεων, διαθέσεων, ρύσεως, καὶ φυράματος.

Οἱ Τουβίνοι καὶ ἡ Μεταλλευτικὴ ἐσυμφώνησαν νὰ ἱδρύσουν Ἀγγλο-ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν τουτέστι ἀπεφάσισαν νὰ μεταβάλωσι τὰ Βασιλ: Ἑλλην: ἐργοστάσια εἰς Ἀγγλο-ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν μὲ κεφάλαιον

500,000 ΛΙΡΩΝ ΣΤΕΡΛΙΝΩΝ.

Ἡ Μεταλλευτικὴ ἔθετο διὰ 100,000 λίρας τὰ μεταλλεῖα Σερίφου, οἱ Τουβίνοι διὰ 50,000 τὰ ψωροεργοστάσια τῆς δοκιμῆς, ἐγὼ ἠγόρασα διὰ 6,500 λίρα. Ἐγὼ τὰ τοιαῦτα προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ὡς αἱ ἐπιστολαί μου δεικνύουσιν ἀπεδοκίμαζον, ἄρα ἔπρεπε νὰ μὲ ἀπομακρύνωσι ἐκ τοῦ πλησίον των. Ἡ χρεωκοπία τῆς Τουρκίας ἐματαίωσε τὴν γιγαντιαίαν αὐτὴν λῃστείαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ στρατηγὸς Καρατζᾶς καὶ ὁ Λεωνίδας Δεληγεώργης μετέδησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Οἱ διατρέξαντες τὰ ἄνωθι φρονοῦν ὅτι ἡ ἱλαροτραγῳδία ἐνταῦθα τελειώνει. Διόλου! Καὶ ὁ Τουβίνης καὶ ὁ Νέγρης καὶ ὁ Καρατζᾶς ἐδιάσθησαν νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἐμέ. Ἐνόμιζον ὅτι νῦν ἐγνώριζαν, ἐξέμαθαν, ἐδιδάχθησαν τὰ πάντα καὶ ἐκράτουν τὰ πάντα. Ἐνόμιζον ὅτι δὲν εἶχον ἢ νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς Εὐρώπης μὲ τὰ ἐξαγόμενα τῶν Βασιλικῶν ἐργοστασίων μας, ὅπως οἱ βιομήχανοι πέσωσιν εἰς τοὺς πόδας των καὶ τοὺς παρακαλέσουν νὰ τοὺς δώσουν τινὰς τόνους τῶν σιδηρολίθων μας. Ἐτύποσε λοιπὸν ὁ Νέγρης ἐπὶ ταχυδρομικοῦ χαρτίου τὰς ἀναλύσεις καὶ ἐκθέσεις τῶν χημικῶν καθὼς καὶ τὴν λίαν *καταστρεπτικὴν* τοῦ κ. *Φόρμης* ἔκθεσιν καὶ δι' αὐτῶν ἐπλημμύρησαν Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Γερμανίαν, Βέλγιον καὶ Ἀμερικήν.

Ὁ Θεόδωρος Νέγρης ἔγραφε τὸ Συμβούλιον μὲ χιλιάδας τόνων χρυσὰς ἐλπίδας διατηρῶν ἐχεμύθειαν τῶν πράξεών του ἐμπαίζων τοὺς πάντας, μόνον δὲ πρὸς τὸν στρατηγὸν Καρατζᾶν κατὰ τὸ λέγειν του ἐμπιστευόμενος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διῆλθε τὸ 1875 καὶ 1876 δαπανῶσα ἡ ἀφερέγγυος Μεταλλευτικὴ ἀφειδῶς χρήματα περισσότερα καὶ προσδοκῶσα σωτηρίαν ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ δένδρου, ὁ ἐγὼ μόνος ἐφώτευσα, ἐκαλλιέργησα καὶ ηὔξησα. Λυπηρὸν ὅτι περιαυτολογῶ! ἀλλὰ εἰς τοῦτο μὲ ὠθεῖ δικαστικὴ ἀνάγκη. Ἡ ἱστορία αὕτη ὡς εἴδομεν παρουσιάζει τέσσαρας περιόδους. Καὶ εἰς τὰς τέσσαρας εἶχον τὴν κακοτυχίαν νὰ παίξω τοῦ Ἄτλαντος τὸ μέρος τουτέστι μόνος νὰ φέρω ἐπὶ τῶν ὠτῶν μου πάντας τοὺς κόπους καὶ εὐθύνας. Ἡ πρώτη περίοδος εἶνε ἡ εἰσαγωγὴ τῶν σιδηρολίθων ἐν Ἀγγλίᾳ καθ'ὅλον τὸ ἔτος 1872. Βεβαίως τοῦτο δὲν ἔπραξαν οἱ διασκεδάζοντες μὲ τὰ χρήματα τῶν μετόχων ἐν Ἀθήναις Σύμβουλοι οὔτε οἱ σκιαμαχοῦντες οὗτοι Σύμβουλοι ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑταιρίας περὶ Ἀστρονομίας διότι οὗτοι ἐζήτουν τὰ

'—λλα πάντοτε εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ ποτὲ εἰς τὴν

'—ενος ἐκ τοῦ βαλαντίου μου καὶ

—υ Ἀγγλίαν τὸ 1872

—κολύσεις, σιδη-

—ματα,

με...

Γῆν.

Ἐγὼ μόνος βοηθοῦ...

τῶν σχέσεών μου διέτρεξα τ..

νὰ τοὺς εἰσαγάγω. Ἐγὼ ἐπλήρωσα ..

ροδρόμους, ναύλους, ὀχήματα, ξενοδοχεῖα, γ...

γραφεῖα, χημικοὺς, μεσίτας καὶ χίλια ἄρρητα διὰ τοὺς *Τζεντλιμάνους* τούτους, οἵτινες ἤρίζον ἐν τῷ γραφείῳ των διὰ ψύλλου πήδημα, οἵτινες ἔτι δὲν μὲ τὰ ἐπέστρεψαν. Ἤδη δὲ ἀφοῦ ἔβαλαν τὰς 60,000 λί

Οἱ ..

μου διὰ βλακ...

τὰ χρήματά μου τοὺς ..

ρας εἰς τὸ χέρι ἔρθασαν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς ἀναιδείας νὰ λέγουν εἰς τὰς προτάσεις των ὅτι τοὺς τὰ *ἔγράρισα*. Δευτέρα περίοδος εἶνε ὅταν ἐγὼ μόνος εὗρον τὰ ἐργοστάσια τῆς Οὐολσεὶντ καὶ τὸν κεφαλαιοῦχον Τουβίνην καὶ συνῆψα τὸ χρυσοῦν συμβόλαιον δι' αὐτούς. Καὶ αὖθις τὸ κατώρθωσα μόνος ἐν Ἀγγλίᾳ διότι οὗτοι ἦσαν εἰς Ἀθήνας κερδοσκοποῦντες εἰς τὸ Λαύριον καὶ κτίζοντες τὴν νάνον κάμινόν των εἰς Κύμην, ἐν ᾗ ἐπροσπάθησαν τετράκις νὰ τὴξουν τὸν σιδηρόλιθον Σερίφου διὰ τραπεζικῶν γραμματίων καὶ ὄχι λιθανθρακων ἢ κόκ. Ἐν τῇ περιφήμῳ αὐτῇ Καμίνῳ ὑπερήφανος Θεόδωρος Νέγρης δι' ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν τραπεζικὰ χρεμμάτια ἔνα τόνον *παρακατιοῦ σιδήρου*. Ἰδοὺ διὰ τίνα λόγον σήμερον τὸν βλέπετε οἰκογενειακῶς συχνὰ ὀχούμενον ἐρ' ἁμάξης. Τρίτη περίοδος εἶνε ἡ τῆξις τῶν σιδηρολίθων Σερίφου εἰς Ἀγγλίαν τὸ 1873. Αὐτὴν βεβαίως δὲν ἔκαμαν οὔτε οἱ ἐν Ἀθήναις Σύμβουλοι, διότι εὐτυχῶς δὲν ἦλθε οὔτε εἰς τοῦτον νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τοῦτο, οὔτε οἱ Τουβίνη, οἵτινες ἦσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Λονδῖνον, οὔτε οἱ ἄνθρωποι τοῦ Τουβίνη οὔτε οὐδεὶς ἄλλος ἀλλ' ἐγώ. Ἐγὼ μόνος ἀφοῦ ἠσπάσθην τοὺς πόδας μου ὅπως τρέξω ἐκεῖ καὶ σώσω τὴν ἐπιχείρησιν.

Ἐκ τῆς τήξεως ἐκείνης ἀπορρέουσιν αἱ 60,000 λίραι στερλίναι, ἃς οἱ *μεγάδωροι* οὗτοι σήμερον ἀπολαμβάνουσι, ὡς καὶ αἱ 5,000 λίραι τὰς ὁποίας ὁ φίλος μου καὶ συμμαθητής μου Ἰωάννης Βοῦρος θέτει λίαν ἀναπαυτικῶς καὶ εὐσυνειδήτως εἰς τὸ βαλάντιόν του . . . Ὦ ἀπόκρυφα! ἀπόκρυφα τῶν Ἀθηνῶν! Διὰ τὴν τετάρτην περίοδον τουτέστι τὴν μετατροπὴν τοῦ σιδήρου εἰς Χάλυβα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν του εἰς τὰ διάφορα Χαλυβουργεῖα τῆς Ἀγγλίας τὸ 1874, καὶ τὰ ἐπίπονα ταξειδιά μου ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1874 μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1874 πάλιν ἤμην μόνος, μόνος, καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς μόνον ἐμὲ ὀφείλεται αὕτη ἡ δυσκολωτέρα τῶν τεσσάρων τούτων ἐργασιῶν. Ἑκατόρθωσα χωρὶς ποτὲ νὰ μεταχειρισθῶ ἕνα μεσίτην, ὡς κάμουν οἱ ἄλλοι, καὶ χωρὶς νὰ πληρώσω μεσιτείας· ἂν δὲν ἤμην ὁ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΣ ἠδυνάμην, ὡς εἶχον ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἀγγλίας, νὰ πωλήσω δέκα χιλάδας τόνους σιδήρου διά τινος ὀνομαστικοῦ μεσίτου, θέσω δὲ εἰς τὸ βαλάντιόν μου πέντε χιλιάδες λίρας, ὡς οἷος δήποτε ἄλλος εἰς τὴν θέσιν μου ἤθελε κάμει, ὡς ὁ Νέγρης ἂν εἶχε τοιαύτην χρυσῆν εὐκαιρίαν, ἀλλ' ἐγὼ οὔτε ἅλα τὰ ἔξοδα τῶν ταξειδίων μου τοῦ 1874 ἠδυνήθην ποτὲ νὰ λάβω. Ὄχι μόνον τοῦτο· οὗτοι οἱ Τουβίνη καὶ οἱ Βρατζιῶται καὶ τοῦ Θεοδώρου Νέγρη οἱ ἀνταποκριταὶ μέχρι σήμερον κατακρατοῦν εἰς τὰ ἐργοστάσια ἄνευ λόγου ἑξήκοντα δωδεκάδας οἴνου βορδὼ ἰδικάς μου, πάντα τὰ λινά μου, τινὰ ἔπιπλα, καὶ βιβλία καὶ τὴν πρώτην ἐφευρεθεῖσαν (midralleuse) διὰ τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσα 2,300 λίρας εἰς τὸν Ἀμερικανὸν ἐφευρετήν της κ. Ἀγκὰρ τὰ κατακρατοῦν, διότι ἀπαιτοῦν δι'ἐξόδων μου νὰ τὰ μεταφέρω ἐκεῖθεν, ἐνῷ ἐγὼ πρὸς χάριν τῆς ἑταιρίας μετεκομίσθην καὶ ἐκατοίκησα εἰς Νεοκαλὰ κατακρατοῦν ἐπίσης ὑπὲρ τὰς 250 λίρας τῆς ψωροεπιχορηγήσεώς μου. Ἂν ἐγνώριζον ὅπως τώρα τοὺς Τουβίνη καὶ Σφ καὶ τοὺς Νέγρη καὶ Σφ, ἤθελον καλλίτερον νὰ ἔπιπτον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Σπανοῦ.

Τὰ τέλη τοῦ 1876, ἀφοῦ οὔτε ἕνα τόνον σιδηρόλιθον ἠδυνήθη ἡ Μεταλλευτικὴ νὰ πωλήσῃ, ἐπανῆλθε καὶ αὐθις εἰς ἐμὲ δι' ὑποσχέσεων Τισσαφερνικῶν. Ἐνησχολήθην καὶ αὖθις μὲ ὅσον ζῆλον, διότι εὐλαβοῦν καὶ θεωρῶ ἐμαυτὸν συνιδιοκτήτην τῆς τὰ μεταλλεῖα κατόπιν τῶν δικαιωμάτων τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὰ ἀπέκτησα, ἡμὴν δὲ λίαν συγκαταβατικὸς μὲ τοὺς κυρίους τούτους.

Ἀπέδιδον τὰ πάντα μᾶλλον εἰς τὴν ἀγνοιάν των κατὰ πρῶτον, ἄλλως τε ἐπερίμενον νὰ χρησιμοποιηθῶσι τὰ μεταλλεῖα καὶ ἀναλάβῃ ἡ χρεωκοπημένη Ἑταιρία, ὅπως ἀπαιτήσω τὰ χρήματά μου καὶ τὸ μερίδιόν μου. Τοῦτο ἦτο φυσικόν.

Ὑποθέσατε ὅτι ἔχετε ἀσθενῆ ἀποθνήσκοντα καὶ μὴ ἔχοντα ὀβολὸν ὁ ἔχων λαμβάνει ὀφείλει, ἀν δύναται νὰ τὸν συνδράμῃ, νὰ ἀναλάβῃ καὶ δώσῃ εἰς τοῦτον ζωὴν καὶ καιρὸν νὰ ἐργασθῇ οὕτω δὲ δυνηθῇ νὰ πληρωθῇ ἀν ἐπιθυμῇ νὰ μὴ χάσῃ ὁλοτελῶς τὰ χρήματά του, οὐχὶ δὲ ἐπισπεύσῃ τὸν θάνατόν του. Οὐδεὶς ἄνθρωπος μετεχειρίσθη ὀφειλέτας εὐγενέστερα ἢ ἐγὼ τούτους· διὸ ἔτι δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἀσυνειδησίαν των.

'—πονηροκάρδιοι οὗτοι ὑπέλαβον τὴν γενναιότητά

'—ιαν καὶ λέγουν τώρα ὅτι τοὺς *ἐγράρισα*

'— ἐγάρισα 2,700 λίρας. Θὰ εὐ-

ρεθῇ δικαστὴς νὰ πιστεύσῃ τοῦτο; οὐδὲ ἐγὼ ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω ὅτι ἤθελον εἰσθαι τόσον ποταποί, ὥστε νὰ ἀπαιτοῦν νὰ τοὺς χαρίσῃ τὰ ἔξοδα, τοὺς κόπους, καὶ ζημίας μου, πλὴν δυστυχῶς δι' αὐτοὺς καὶ διὰ τὴν ὑπόλοιπὴν των τὸ εἶδον νὰ τὸ ἐπικαλοῦνται εἰς τὰ δικαστήρια. Τὰ τέλη τοῦ 1876 μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1877 καὶ πάλιν ἐνησχολήθην διὰ τὴν πώλησίν των σιδηρολίθων Σερίφου, κατὰ παραγγελίαν τῆς Μεταλλευτικῆς. Τὸ περίφημον τοῦτο Συμβούλιον μηδὲν δυνᾶθεν μέχρι τότε νὰ κατορθώσῃ προθυμότερα ἐπανῆλθεν εἰς ἐμέ, ἐγὼ δὲ δὲν ἀνεδέχθην συμφωνίαν οὔτοι νὰ μὴ δύναται νὰ διαπραγματευθῶν τὸ ἔργον ἢ μὲ τὴν γαμπτὴν δι' ἄλλου τινός, ἢ δι' ἐμοῦ μόνον τοὺς σιδηρολίθους Σερίφου. Τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου συνῆψα καὶ αὖθις νέα συμβόλαια μετὰ τῶν κ. Νίουμαν τοῦ Ἀγίου Στεφάνου τῆς Οὐεστμιντλερ τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν κ. Οὔλλετ τῆς ὁδοῦ τῆς Πετρουπόλεως τῶν Παρισίων, τοῦ λογαριοῦ Γκάδλεν τῆς αὐτῆς ὁδοῦ τῶν Παρισίων τοῦ κ. Διζερὸ τῆς ὁδοῦ Πιγκάλ τῶν Παρισίων καὶ ἄλλων οἵτινες εἶχαν συμβόλαια νὰ παραδίδωσι σιδηρολίθους σιδήρου Βέσσεμερ, πρὸς τοὺς κυρίους Σνέϊδερ τοῦ Κρευζῶ τῆς Γαλλίας, πρὸς τὸ Τερνοὐαρ (Terre-noire) παρὰ τὴν Λυὼν καὶ ἄλλα ἐργοστάσια τῆς Γαλλίας, ἑτοιμαζόμεθα δὲ νὰ προχωρήσωμεν εἰς ἄμεσον ἔναρξιν ἐργασιῶν ὅταν μετ' ἀπορίας καὶ ἐκπλήξεως πληροφορηθῶμεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι πάλιν παρέδησαν τὰς γραπτὰς ὑποσχέσεις των, ὅτι δὲ συγχρόνως διεπραγματεύοντο τὰ ἴδια μεταλλεῖα εἰς Λονδῖνον μετὰ τινος Οἰκονομίδου οὗτος δὲ μετὰ τοῦ Πέτρου Καραπατᾶ. Δὲν ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦσαν τόσον κακῆς πίστεως. Ἐν τούτοις ἰδὼν τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Θ. Νέγρη πρὸς τὸν Οἰκονομίδην, αἰσθανόμενος δὲ τοὺς νέους κινδύνους τῆς θέσεώς μου αὐθημερὸν ἀνεχώρησα δι' Ἀθήνας τεθεὶς εἰς ἄλλας μεγάλας δαπάνας, ὅπως ζητήσω παρὰ τοῦ Συμβουλίου μίαν προφορικὴν ἐξήγησιν.

Ἀφιχθεὶς τὴν 22 Φεβρουαρίου 1877 τὴν ἐπαύριον εἶδον τὸν Θ. Νέγρην ὅστις διὰ τῆς φυσικωτέρας ἀδιαφορίας καὶ μεγάλου φλέγματος μὲ εἶπεν, ὅτι εἶνε ἀληθὲς ὅτι διαπραγματεύοτο μετὰ τοῦ Οἰκονομίδου τὰ μεταλλεῖα Σερίφου διότι ἡ Μεταλλευτικὴ δὲν ἦτο ὑποχρεωμένη μετ' ἐμοῦ ἢ μόνον διὰ τὸ μετάλλευμά των καὶ ὄχι τὰ μεταλλεῖα, ὅτι δὲ ἡ πώλησις τῶν μεταλλείων ἤθελε μὲ δυσκολύνει εἰς τὴν πώλησιν τοῦ μεταλλεύματος. Λόγοι συζητήσεων δὲν ὑπῆρχαν διὰ τοιαύτην σχολαστικότητα.

Τέλος τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισε κατ' ἀρχὴν νὰ πωλήσῃ δι' ἐμοῦ τὸ μετάλλευμα.

Ἀπὸ τῆς 26ης Φεβρ. μέχρι τῆς 6ης Μαρτίου ἐσυζητήσαμεν τὰ τῆς μελλούσης μεταξὺ ἡμῶν ἐργασίας, ὅταν ὁ διαδόχητος Θ. Νέγρης ἐκ τοῦ ἰδίου του συμφέροντος παραφερόμενος τί στροφυγγεῖ; παρουσιάζει τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου τοῦ Οἰκονομίδου προσφέροντος 120,000 λίρας στερλίνας διὰ τὰ μεταλλεῖα Σερίφου, καταπείθειδε τοὺς Συμβούλους νὰ συγκροτήσωσι μακλίαν συνέλευσιν τῶν μετόχων, διότι οἱ Σύμβουλοι ἀνέκαθεν εἶχαν τὴν πλειονοψηφίαν τῶν μετόχων καὶ δὲν εἶχαν ἀνάγκην ταύτης, ὄντες τινὲς τούτων ἀντιπρόσωποι πολυμετόχων ἀθρώπων εὐρισκομένων εἰς Τουρκίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ μικρὰ φανταζόμενον τὰ διαπραττόμενα ἐν Ἀθήναις, ἐν δὲ τῇ μακλίᾳ αὐτῇ συνελεύσει ψηφίζονται 5,000 φραγκ. διὰ τὸ ταξείδιον τοῦ Θ. Νέγρη ὅπως ὑπάγῃ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐν Ἀγγλίᾳ τὸν μεταλλείων τὴν περίφημον πώλησιν διὰ 120,000 λίρας.

Ἐν τούτοις κύριος σκοπὸς τοῦ ἥτο τοῦ ἀνθ.ώπου τούτου νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν κ. Σνάϊδερ κατ' εὐθεῖαν καὶ κατορθώσῃ νὰ ἐπισυνάψῃ συμβόλαια, φρονῶν ὅτι ἐγὼ ἀπ' εὐθείας εἶχον ἐπισυνάψει τοιαῦτα μετὰ τοῦ κ. Σνάϊδερ, διότι εὐτυχῶς δὲν εἶχον ἀποκαλύψει τότε πρὸς τοὺς συμβούλους τὰ ὀνόματα τῶν κυρίων Οὔλλετ, Γκάστδεν καὶ Διζερὸ ὅπλ. τοὺς ἐφοδιάζοντας τὰ κυριώτερα ἐργοστάσια τῆς Γαλλίας διὰ σιδηρολίθων καὶ μεθ' ὧν ἐγὼ συνεβαλλόμην. Ὁ Θ. Νέγρης ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφίχθην εἰς Ἀθήνας μὲ ἐζήτει νὰ τὸν συμπαραλάβω συμπράκτορά μου εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν, βλέπων δὲ ὅτι ἔχει μόνον μετὰ στενοχωρίας ἀλλὰ καὶ περιφρονήσεως ἀπεποιούμην τοῦτο κατέφυγεν εἰς τὸ στρατήγημα τοῦ τηλεγραφήματος τῶν 120,000 λιρῶν.

Τοῦ ταξειδίου του τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ἀρκετὰ *φρέσκον* εἰς τὴν μνήμην τῶν κυρίων μετόχων καὶ συμβούλων. Περιῆλθε διασκεδάζων εἰς τὴν ὑγείαν των τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν καὶ ἐπέστρεψε μὲ κούφια καρύδια. Κατὰ τὸν νόμον τὸν ἀγγλικὸν, ἂν ἦτο εἰς Ἀγγλίαν ἤθελεν εἰσθαι ἀπὸ τοῦ 1877 εἰς τὸ κάτεργον ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἢ εἰς τὸ φρενοκομεῖον.

Τὴν 4 Ἰουνίου 1877 τὸν συναπήντησα εἰς τὴν ὁδὸν

τοῦ Ῥισχιλὲ εἰς Παρισίους. Δὲν ἐφαίνετο πολὺ ζωηρὸς ἀλλ' ὁ Κοκκινὰς ἐνόμιζεν ὅτι κόπτων καὶ πρὸς ἐμὲ πολλὰς *παλαύρας* καὶ πολυμαθειαν, ἐνῷ ἐγνωρίζον τὴν ὑποδοχὴν ἣν ἔλαβε εἰς τοῦ κ. Σνάϊδερ τὸ γραφεῖον ὅτι ἤθελε μὲ πείσει περὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ ταξειδίου του.

Ἔκτοτε τὰ μεταλλεῖα Σερίφου ἐκώλυναν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν πρὸ 2,000 ἐτῶν μ' ὅλον ὅτι ὁ Νέγρης δὲν ἀρῆκε ἄνθρωπον πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ μὴ τὰ προσφέρῃ χωρὶς ποτὲ ἕνα τόνον νὰ πωλήσῃ. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἔτους σὺν τῇ ὑψώσει τῶν τιμῶν τοῦ σιδήρου ἐνῷ συνεσκεπτόμεθα μετὰ τοῦ Συμβούλου τῆς Ἑταιρίας Ἀριστείδου Παπούδωφ περὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἰδίων τούτων μεταλλείων μας τῆς μόνης ἐλπίδος τῆς Μεταλλευτικῆς, ἀφῆνις πληροφορούμαι ὅτι μεσιτεία δέκα τοῖς ἑκατὸν πρὸς τὸν Ἰωάννην Βοῦρον αὐτὰ ἐπωλήθησαν διὰ μόνον 45,000 λίρας τοῦ Θ. Νέγρη εὐρισκομένου πάντοτε εἰς τὴν *σαλαμοῦραν* τοῦ Πύθου. Εἶπον *σαλαμοῦραν* διότι εἶναι πρωτοφανὲς εἰς τὸ ἐμπόριον ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἦναι καὶ μεσίτης, λαμβάνων τὴν τεραστίαν μεσιτείαν δέκα τοῖς ἑκατὸν τῆς πληρωμένης ὀνομαστικῆς τῶν 45,000 λιρῶν τοῦ κτήματος τιμῆς. Εἶπον δὲ ὀνομαστικῆς διότι ὁ κ. Σερπιέρης εἶπεν εἰς τὸν κ. Θεόφιλον Φεφάλδην ὅτι εἶχε διαταγὴν νὰ προσφέρῃ 60,000 λίρας τουλάχιστον παρὰ τὸν ἀληθῆν ἀγοραστὴν, ὅταν ὁ καθαρίλας Συγγρὸς λέγει πρὸς τοῦτον ἀφες νὰ τελειώσω ἐγὼ τὴν δουλειὰν διὰ μόνον 45,000 ὡς καὶ τὸ ἑκατώρθωσε διὸ μεταξὺ Βούρου, Συγγροῦ καὶ ἄλλων μελῶν τῆς μυστικῆς συμμορίας ἐφαγώθησαν 20,009 λίραι ἀφῆκαν δὲ δι' ἐμὲ καὶ τοὺς μετόχους μόνον 40,000 ἐξ ὧν πάλιν οἱ πασχαλοὶ Σύμβουλοι δικαιώματι τῶν μετοχῶν τὰς ὁποίας δια 150 ἢ 250 δραχ, κατὰ τὴν ὑποτίμησίν των τοῦ 1876, 1877, 1878 καὶ 1879 ἐσύλλεξαν νέμονται καὶ *ἐκ* τῶν 40,000 λιρῶν στερλινῶν τοὐλάχιστον τὰ 2/3. Ἄρα

νοῦλα, νοῦλα, νοῦλα

ὁ πολυμέτοχος Νέγρης τἄφαγε οὖλα.

«Δέτη εἶνε ἡ τέχνη ἐν τῇ παρούσα ἁρματωλικῇ τῶν Ἀθηνῶν ἐποχῇ νὰ κάμνῃ τίς τὸν ἥμερον κλέφτην ἐντὸς τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, τῆς Ὁμονοίας, εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Σταδίου, τὴν ὁδὸν τῆς Κηφισιᾶς, τοῦ Ἑρμοῦ, τοῦ Αἰόλου, τοῦ Πανεπιστημίου χωρὶς νὰ φοβῆται οὔτε τοὺς κλεπτῆρας, οὔτε τοὺς χωροφύλακας οὔτε τοὺς ἱππεῖς, οὔτε τοὺς πεζοὺς, οὔτε τὸ πυροβολικὸν, οὔτε τὰς κακολογίας τοῦ κόσμου. Ζήτω ἡ Εὐνομία! Ζήτω!

Ἅμα οἱ Τουβίνοι καὶ οἱ φίλοι των εἶναι οἱ ἀληθεῖς ἀγορασταὶ ἐπισφραγίζεται εἰς ἐπίκοον πάντων ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εὕρουν ἀπὸ τοῦ 1874-1880 ἄλλον ἀγοραστὴν τοῦ ἰδικοῦ μου ἀλλ' ὅτι ἐγὼ ἤμην καὶ εἶμαι τὸ ἀ καὶ τὸ ω τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς διὸ καὶ φρονοῦσιν ἐν τῇ τιμιότητι, συνειδήσει καὶ δικαιοσύνῃ των οὗτοι οἱ *Τζεντλιμάνοι* ὅτι, οὔτε τὰς 3000 λίρας ἀξιοῦμαι ἃς argent comptant ἐδαπάνησα δι' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 1872 μέχρι τοῦ 1878 ἐκ τοῦ ἰδίου μου βαλαντίου καθ' ὅτι λέγουσιν ὅτι τοὺς τὰς ἐγράρισαν, ὅτι δὲ δὲν πρέπει οὔτε τὰ τρία συνεχῆ ἔτη ἢ ἐθουσίασα δι' αὐτοὺς ἐγκαταλείψας ἐπιχειρήσεις ἄλλας τετελεσμένας πρὸς χάριν των ὅλοι φρονοῦν ὅτι ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἀγγλίᾳ διὰ τριετίαν ἤμην ἀναγκασμένος νὰ κάμνω τὰ χρέη τοῦ Εἴλωτος πρὸς τὸν Καρατζᾶ, Νέγρην, Γράτζον, Δόσιον, Ἐλευθεριάδην, Βάσσον, Παπούδωφ, Δεληγεώργην καὶ Περδάνογλου καὶ τὸν εὐρωπαϊκῆς φήμης χαίροντα δόκτορα καὶ χειρουργὸν Θεοδωρίδην.

Τὸ μεγαλήτερον ἀνδραγάθημα τῆς Μεταλλευτικῆς εἶναι ἡ διάλυσις τοῦ συμβολαίου μας μετὰ τοῦ Τουβίνη· ἡ μεγαλειότερα ἀπόδειξις ὅτι τὸ κωμικὸς καλούμενον Συμβούλιον συνίστατο ὑπὸ μιᾶς ὁμάδος χηναλωπέκων εἶναι αὕτη. Εἰς τὸν συνεταιρισμὸν ἡμῶν χρήματα οὐτοι δὲν ἔθετον, ἐγγύησιν δὲν ἔθετον, ἐγκέφαλον δὲν ἔθετον, γνώσεις δὲν ἔθετον, σχέσεις δὲν ἔθετον, κόπους δὲν ἔθετον, κινδύνους δὲν ἔθετον, ζημίας δὲν ἔθετον· ἀλλ' ἔθετον τοὺς σιδηρολίθους Σερίφου, οὓς τοτε οὔτε κἂν ἐτόλμων νὰ ἐγγυηθῶσι διὰ σιδηρόλιθον ἢ μεταλλεῖον ὡς σήμερον δὲν δύναται νὰ ἐγγυηθῶσιν τὰ λοιπὰ των *πλούσια* μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα οἱ *γιαγιάδες* οὗτοι μὲ ἔγραφον νὰ προσπαθήσω νὰ τὰ πωλήσω διὰ 100,000 λίρας, ἔθετον εἰς τὸν συνεταιρισμὸν μόνον ἓν μέγα *μηδέν*.

Οἱ Τουβίνοι τοὺς ἐπλήρωναν ὅσον σελίνια περισσότερον τοῦ δέοντος διὰ τὰς δαπάνας τῆς ἐξορύξεως καὶ φορτώσεως τοῦ σιδηρολίθου εἰς Σέριφον· ἄρα ἐκέρδιζαν δύο σελίνια τὸν τόνον τοῖς μετρητοῖς, ἐπλήρωνε τοὺς ναύλους τῶν ἀτμοπλοίων μέχρι Ἀγγλίας, τὴν ἐκφόρτωσίν των, τὰς χημικὰς ἀναλύσεις τοῦ ὀρυκτοῦ, τὴν τῆξίν του, τοὺς μισθοὺς 130 ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καὶ πᾶσαν ἄλλην δαπάνην, τοὺς ἔδιδε δὲ ἐκ τῶν κερδῶν ὀλιγώτερον ἢ ὅ,τι οὗτος ἐλάμβανεν. Ἡ Μεταλλευτικὴ δὲν ἐνείχετο εἰς τῆς ζημίας. Ἐν ἄλλοις λόγοις δὲ ὅτε διέλυσαν τὸ χρυσοῦν τοῦτο συμβόλαιον οἱ χιλιάκις βλάκες οὗτοι καὶ σκληροκάρδιοι ἄνθρωποι, ὁ Τουβίνης εἶχε τεθαμμένας εἰς σίδηρον σιδηρολίθους καὶ ὀλικὸν ὑπὲρ τὰς 80,000 λίρας, οὗτοι δὲ ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Νέγρη ἐνόμισαν τότε τὸν καιρὸν ἀμόδιον νὰ θέσωσι τὸ μαχαίρι εἰς τὸν λαιμόν του ὅπως τὸν ἀναγκάσουν νὰ κάμῃ ὅ,τι ἐπιθυμοῦν. Ἀλλά, Κύριοι Ἀναγνῶσται, τί νομίζετε δι' ἐμὲ λέγουσιν ε

λήλων του, ἀνάγνωσις καὶ βάσανος τῶν τιμολογίων πασῶν τῶν ἀγορῶν, πασῶν τῶν στατιστικῶν τῶν σχετικῶν καὶ μὴ σχετικῶν μὲ τὸ ἐμπόριόν του ἢ τὸν κλάδον του, ἀνάγνωσις τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν κινήσεων τῶν ἐπικρατειῶν τῆς ὑφηλίου, ἀνάγνωσις καὶ ἐνήμερος πληροφορία τῶν τε ἀφίξεων καὶ ἀπόπλων, τῶν τε φυσικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων, ἀγχίνοια ἐκλογῆς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ δώσῃ πιστώσεις καὶ μεγαλειτέραν ἀγχίνοιαν τῆς διαγνώσεως τοῦ χαρακτῆρος ἐκείνων, ἀφ' ὧν θὰ λάβῃ πιστώσεις, ἀπαιτεῖ τὴν τέχνην τοῦ ποιεῖν τοὺς περὶ αὐτὸν εἰλικρινεῖς, ἀφοσιωμένους, ἐνδιαφερομένους ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὰ συμφέροντά του, ἀπαιτεῖ οἰκονομολογικὰς καὶ γεωγραφικὰς βαθείας γνώσεις, συναλλακτικὴν εὐφυΐαν, ἐμπορικὴν τόλμην καὶ ἐμπορικὸν ἐπιχειρηματικόν, ὅταν ἡ τύχη διέρχεται ἐγγὺς τούτου ὅπως μὴ τὴν χάσῃ, φλέγμα δὲ καὶ Ξενοφώντειον ὑποχώρησιν, ὅταν αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιδημίαι καὶ ἐμπορικαὶ κρίσεις αἴφνης παρουσιάζωνται ἐνώπιόν του, ἀπαιτεῖ τέλος μεγάλην γνῶσιν τῆς διεθνοῦς νομοθεσίας ἰδίως μάλιστα τῶν νόμων τοῦ κράτους, ἐν ᾧ διαμένει καὶ μεγίστην φρόνησιν πῶς νὰ διαφεύγῃ τὰς χρεωκοπίας, ἢ ἀφοῦ ἅπαξ εὑρεθῇ ἐν αὐταῖς πῶς ταχύτερον καὶ διὰ μικροτέρων ὅσον τὸ δυνατὸν ζημιῶν ἐξέλθῃ ἐκ τούτων. Καὶ ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ὄχι μόνον δὲν εἶναι τυχαῖος, οὐχὶ μόνον εἶναι χρήσιμον μέλος τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ στολισμὸς αὐτῆς, καὶ τιμαλφὲς τέκνον τῆς πατρίδος του. Ὁ Ἑλληνισμὸς καυχᾶται, ὅτι ἐγέννησε μέγαν ἀριθμὸν τοιούτων, συναγωνισθέντων, διακριθέντων, ἀναδειχθέντων καὶ δοξασθέντων μεταξὺ τῶν μᾶλλον διακεκριμμένων τῆν λοιπῆς Εὐρώπης, ὄχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ μέγαν ἀριθμὸν τοιούτων διὰ μιᾶς δαιμονίου ἱκανότητος δραξάντων τὰ πρωτεῖα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν μεγαλειτέρων ἐμπορικῶν καὶ τραπεζικῶν καταστημάτων τοῦ Λονδίνου, Παρισίων, Πετρουπόλεως, Βιέννης καὶ λοιπῶν πρωτευουσῶν τοῦ πεφωτισμένου κόσμου. Ἐνώπιον τούτων ἔκλιναν τὸ γόνυ οἱ Εὐρωπαῖοι, τοὺς ἀνεγνώρισαν ὡς τοιούτους, ἐδόξασαν δὲ τὸ ἔλλην κὸν ὄνομα. Οὗτοι οἱ ὁμογενεῖς, οἱ ἀληθεῖς οὗτοι Ἕλληνες ἀντεπροσώπευσαν τὸν ἑλληνισμὸν ἐν μέσῳ τοῦ πυκνοτέρου πυρὸς τοῦ φιλοτουρκισμοῦ.

Οὗτοι ὡς οἱ θωρακοφόροι καὶ ὡς τὸ βαρὺ πυροβολικὸν κατὰ τὴν ἐθνικὴν ὑποχώρησιν ἡττημένου στρατου παρουσιάσθησαν νὰ βοηθήσουν αὐτήν. Οὗτοι ἔφαγον, ὡς λέγει ὁ λόγος, τὴν χάλαζαν τῶν σφαιρῶν ἀπὸ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου 1854 μέχρι τῆς χρεωκοπίας τῆς Τουρκίας καὶ ὑπέφερον ἐκ τῶν ἐγγὺς τὰς ὕβρεις τῶν κουτοφράγκων, τὰς ἀνίσους τρομερὰς προσβολάς των, διὰ χρηματικῶν ζημιῶν φρονήσεως καὶ πατριωτισμοῦ ἀπαραμίλλου, τὸν ὁποῖον οἱ ἐν Ἀθήναις οἱ ποτὲ μὴ σπουδάζοντες τὸν βίον τῶν ἐξωτερικῶν Ἑλλήνων εὐφάνταστοι καὶ εὐαπάτητοι ὀνειροπῶλαι ὄχι μόνον δὲν γνωρίζουν ἀλλὰ καὶ παραγνωρίζουσι συγχέοντες τοὺς τοιούτους ἐξόχους ἄνδρας μετὰ τῶν Χρυσοκανθάρων κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἄφιξίν των διότι πλεῖστοι τῶν εὐγενῶν τούτων ἐμπόρων σήμερον ἐπανακάμπτουν εἰς Ἑλλάδα. Εἰς τὴν πρώτην τῆς τοιαύτης φάλαγγος γραμμὴν εἶναι οἱ Χῖοι. Οὗτοι καθῆξαν πάντοτε τὴν γραμμὴν τῆς τιμῆς, (The post of honour) εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης.

Διὰ τὴν τάξιν αὐτὴν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας δύναταί τις νὰ εἰπῇ ὅτι ὁ εὐφυὴς κ. Casimir Bonjour ἔγραψε εἰς τὸ δράμα του «Ὁ Προστάτης καὶ ὁ σύζυγος» (Le Protecteur et le mari).

Se livrer au commerce, enrichir sa patrie,
Exister par-soi même et par son industrie,
C'est le sort le plus beau! . . . dans l'etat social,
Le bien particulier fait le bien general.
Rien n'est seul, tout se tient, la richesse est féconde;
Qui sert ses intérêts sert ceux de tout le monde.
Moi, qui nourris deux mille onvriers tous les ans,
Moi, dont la signature a cours depuis long temps
En Allemangne, en Prusse, en Suede, en Angleterre,
Moi de qui les produits courent l'Europe entière,
J'ai l'orgueil de penser, messieurs, que je vaux bien
tel autre qui consomme et qui ne produit rien.

Παρουσιάζεται νῦν ἡ ἄλλη τάξις τῶν πλουτούντων διὰ τοῦ νέου συστήματος. Αὕτη εἶναι τῶν *δεσπεράτων* δηλ. τῶν ἀπηλπισμένων . . . Ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται καί τινες ἔντιμοι καὶ ἀγαθοί, πλὴν ἀεὶ ἐνθεσίδουλοι καὶ οὐχὶ μεγάλης ἢ ἀβρᾶς φιλοτιμίας ἄνθρωποι. Ἐν τῇ τάξει αὐτῇ προεξέχουν οἱ χρυσοκάνθαροι. Ἐν τῇ τάξει αὐτῇ τῶν *δεσπεράτων* καὶ λαθρεμπόρων, τῶν ἀποκυημάτων τῆς πλαστολογίας καὶ μιαρότητος εὑρίσκονται ἀνθρώπινα ὄντα δοκιμάσαντα μετ' ἀποτυχίας τὰ ἄνωθι ἔντιμα ἐπαγγέλματα μέχρι τοῦ κρεοπώλου εἴτε διὰ τῆς δολίας χρεωκοπίας, εἴτε διὰ τῆς φαυλοβιότητος, εἴτε διὰ μιᾶς ἐπιτυχοῦς κρυφίας κλοπῆς ἢ τολμηρᾶς ἀδικίας κάτοχοι γινόμενοι ὀλίγων χρημάτων στολισθέντες καὶ ἐνδυθέντες καθαρῶς ἐρρίφθησαν, ἕκαστος εἰς τὸν τυχοδιωκτικὸν βίον, μὴ ἔχοντες οὔτε τιμὴν οὔτε περιουσίαν νὰ θυσιάσουν οὐ μικρὰν προσάψαντες μομφὴν εἰς τὴν ἄλλην ἔντιμον τάξιν τῆς κοινωνίας ἡμῶν, καὶ χορηγήσαντες ὕλην πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἐθορύβησαν τὰς ἰδέας τῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος, ἐπηρρέασαν τὸ μέλλον της συνέτειναν δὲ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν θέσιν δηλ. τὴν μεταξὺ ἀβύσσου καὶ ὀπισθοδρομήσεως τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Τοῦτο δὲ δὲν εἶναι ὑπερβολή! ὄχι κύριοι ἀναγνῶσται δὲν εἶναι ὑπερβολή, διότι ἡ θέσις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς εἶναι ἐξαιρετική· διότι ὁ Ἕλλην καὶ ὁ Τοῦρκος ἦσαν δύο μονομάχοι ἱστάμενοι μέχρι του 1856 μὲ γυμνὰ ξίφοι φιλονικοῦντες τὸ ἔδαφος τοῦ Ἕλληνος, ἐμπλέου θάρρους ἀνδρείας καὶ ἐλπίδων, οὗτοι δὲ οἱ χρυσοκάνθαροι ἐπαγγελλόμενοι πρὸς ἡμᾶς τὸν ὁμογενῆ, τὸν ἔνθερμον πατριώτην τὸν ἀδελφόν, τὸν κατάσκοπον τὸν τοῦ ἐχθροῦ ἡμῶν φυσικὸν ἐχθρὸν, εἰσῆλθον μεταξὺ ἡμῶν ἐπὶ τῇ προφάσει ὠφελίμως νὰ μᾶς συμφιλιώσουν, οὗτοι οἱ ἐπιστήθιοί του, οἱ μαστροποί του, οἱ εἴλωτές του, οἱ συνκραίπαλοί του, οἱ θηλυφανέστεροι θρυπτικώτεροι καὶ ἀσελγέστεροι τούτου, πλὴν ἐπιτριπτότεροι, κλεπτικώτεροι, ἐναργέστεροί του καὶ μᾶλλον φιλάρπαγες ἄπληστοι καὶ σκληροκάρδιοι.

Οὗτοι χαϊδεύοντες ἀμφοτέρους Τούρκους καὶ Ἕλληνας καὶ προσποιούμενοι, ὅτι μᾶς ὤθουν, ὅπως συμφιλιωθῶμεν ἔθεσαν τὰς μιαρὰς χεῖράς των εἰς τὰ βαλάντια ἀμφοτέρων καὶ σφετεριζόμενοι τὸ ἀργύριον ἀμφοτέρων ἐπλούτησαν, τίνες; Οὗτοι οἱ πρὸ μικροῦ τριωβολαῖοι. Ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πλουτεῖν εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ὁ χρεωκόπος τοῦ 1856 νῦν δὲ σαλάκων Κορωνιὸς ὁ ἐξωνήσας τὸ μεγάλον οἰκόπεδον διὰ τριακοσίας χιλιάδας δραχμὰς 8 ἔκαμε τοὺς ξιππασμένους Ἀθηναίους νὰ διακωδωνίσουν εὐφήμως, διά τινας ἡμέρας τὸ ὄνομά του ἐνῷ ὤφειλον νὰ ἐρυθριῶσι, ὅτι τοιοῦτον ἐπονείδιστον τάρακτρον ἦλθε νὰ ἱππεύσῃ ἐπὶ τοῦ ἐξειλωτισθέντος παρὰ μιᾶς φαυλοπολιτικῆς καὶ τοῦ τοιούτου εἴδους πλούτου ἡρωϊκοῦ αὐχένος τοῦ Ἕλληνος, ὁ δεύτερος οὗτος τρόπος εἶναι ὁ πλανήσας τὸν φίλον ἡμῶν Ἰσιδωρίδην Σκυλίτζην νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν εὐφυᾶ κάλαμόν του δι' οὗ εἶχε κερδήσει ἀρκετὸν φιλολογικὸν ὄνομα καὶ εἰς τὸ γῆρας αὐτοῦ παρουσιαθῇ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν τοιούτων ἀνθρώπων νὰ παίξῃ τὸ πρόσωπον τοῦ κάνθωνος Παλαδίνου τουτέστι τοῦ μεγάλου ἱππότου ὄνου βιψοκινδυνεύων τὰ πάντα ὑπὲρ αὐτῶν.

Λυπούμεθα ὅτι εἴμεθα ἠναγκασμένοι ἡμεῖς νὰ γράψωμεν ταῦτα ἀλλὰ amicus Plato, amicus Socrates, sed magis amica veritas. Ὁ δεύτερος τρόπος δηλ. τὸ πλουτεῖν διὰ τῶν κακουργημάτων καὶ πλημμελημάτων, τῆς ψευδοτραπεζικῆς, τῆς ἀγυρτείας τῆς διεθνοῦς τοκογλυφίας, τῆς *Βούρσης* τῆς φαμπρικοεφημεριδογραφίας, καὶ τῆς ἐκμεταλλλεύσεως τοῦ πατριωτισμοῦ, ἐπειδὴ παρουσιάζει τὸ μεγαλήτερον καὶ παραδοξώτερον κοινωνικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ποτὲ κατέπεσεν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος, διότι δυστυχῶς ὁ πατριωτισμὸς κατοικεῖ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ διότι ἡ οὐσιωδεστέρα καὶ ὑγειεστέρα μερὶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ εὑρίσκεται ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ καὶ ἐν τοῖς σπλάγχνοις τῆς Τουρκίας ἐν οἷς οὗτοι ἔπαιξαν τόσον ἐπιτυχῶς τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου τὸ πρόσωπον καὶ ἕνεκε τούτων ἡ ὑπόληψις αὐτῆς πολὺ ἐπεσκιάσθη, ὥστε νῦν οἱ κ. Ἀθηναῖοι δὲν γνωρίζουν τίνα νὰ κάμωσι διάγνωσιν, ποῖον νὰ πιςεύσωσι ὡς ὁμογενῆ καὶ τίνα ὡς χρυσοκάνθαρον, τίνα πλουτήσαντα διὰ τῆς ἀρχαίας μεθόδου καὶ τίνα διὰ τῆς νέας, διότι δυστυχῶς καὶ μερικοὶ τῆς ἀρχαίας μεθόδου παγιδευθέντες εἰσῆλθον ἐν αὐτῇ καὶ *ἐκυλίσθησαν* ἂν καὶ δὲν ἐνοχοποιήθησαν οὐχ ἧττον δὲ περιέπλεξαν τὸ ζήτημα, ἐπειδὴ οἱ χρυσοκάνθαροι ἵδρυσαν σχολὴν ἰδιαιτέραν, τουτέστι σχολὴν διαφθορᾶς, ἐμπορικῆς λῃστείας καὶ δολορραφίας εἰς Γαλατᾶν, Παρισίους καὶ Λονδῖνον ἔχουσι δὲ τὰ μισθωτὰ ὄργανά των τοῦ τύπου καὶ τηλεγραφείου των, μετέφερον δὲ ἐκ προθέσεως καὶ ἐξ ἀνάγκης σήμερον εἰς Ἀθήνας τὴν ἕδραν τῆς σχολῆς αὐτῆς ἐπαγγελλόμενοι ὅτι θὰ μεταρρυθμήσουν καὶ πλουτήσουν τὰς Ἀθήνας καὶ τοὺς πόρους τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀνοίξουν δὲ τοὺς πόρους τοῦ κράτους οὗτοι οἱ τρισεξωλέστατοι καὶ φραντζεζοαλατισμένοι, ἀπαίδευτοι, ἀμαθεῖς καὶ πεζότατοι ἄνθρωποι· ἡμεῖς μετὰ θλίψεως, στενοχωρίας καὶ μεγάλης ἀηδίας καὶ βλάβης οὐ μικρᾶς τῶν ἰδίων ἡμῶν συμφερόντων ἀπεφασίσαμεν νὰ διέλθωμεν εἰς ἐπιθεώρησιν πάντας τούτους ἐκ τοῦ τυφομανοῦς Χρηστάκη Ἐφφέντη τοῦ πενθεροῦ τοῦ Λεωνίδου Δελιγεώργη μέχρι αὐτοῦ τοῦ Κορωνιοῦ, ὅπως διασώσωμεν τὴν ἀριστοκρατίαν ἡμῶν, ἥτις ποιεῖ τὴν ἱστορίαν ἡμῶν, ἥτις ποτὲ δὲν ἦτο πλουτοκρατία ἀλλὰ μόνον ἡρωοκρατία, ἥτις ἵδρυσε τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος, ἥτις (βοηθείᾳ τινῶν ἀναξίων τοῦ ὀνόματός των αὐλικῶν) κινδυνεύει νὰ ὑποσκελισθῇ ὑπὸ τῶν τοιούτων. Οἱ χρυσοκάνθαροι οὗτοι ἔρχονται νὰ τὴν ὑποσκελίσουν καὶ ἐνταφιάσουν ὑπὸ τὸν βάρβαρον χρυσόν των, τὸν ἴδιον τοῦτον χρυσὸν τὸν οὕτω ἀξιοκαταφρονήτως κερδηθέντα, τὸν ὑποῖον οἱ πατέρες ἡμῶν ἐλάκτισαν καὶ Σπαρτιατικῶς περιεφρόνησαν πρὸς δόξαν στρατιωτικὴν τοῦ ἔθνους καὶ ἀνέγερσιν του. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον παρακαλοῦμεν τοὺς κ. ἀναγνώστας ἡμῶν νὰ μᾶς παρακολουθήσουν εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰς τὰ Θεραπειὰ ὅπου ἀνοίγομεν τὸ νέον ἡμῶν ἱστορικὸν μυθιστόρημα, καλούμενον οἱ Χρυσοκάνθαροι, ὅπως ἐκεῖ ἴδωσιν ὀφθαλμοφανῶς πῶς ἐκερδήθησαν τὰ χρήματα.

(ἡ συνέχεια ἕπεται)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΥΜΒΡΑΚΑΚΗΣ.

Ἀπεβίωσε μετὰ πολυώδυνον νόσον ὁ πολλάκις διατελέσας ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν συνταγματάρχης τοῦ Πυροβολικοῦ Χαράλαμπος Ζυμβρακάκης, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ μᾶλλον διακεκριμένων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Τὸ σύντομον τοῦ χρόνου δὲν ἐπιτρέπει εἰς ἡμᾶς νὰ γράψωμεν νεκρολογίαν ἀνδρὸς λίαν διακριθέντος πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, καθέζαντος δὲ τὰς ὑψηλοτέρας στρατιωτικὰς θέσεις. Ὁ Χαράλαμπος Ζυμβρακάκης ἦτο εἷς τῶν σπανιωτέρων χαρακτήρων, ἀκέραιος, ἐντιμώτατος, φιλογενέστατος, εὐπρόσδεκτος, ἀνδρεῖος, εἰλικρινὴς, σπάνιος φίλος καὶ κάλλιστος οἰκογενειάρχης. Οὐδεὶς γνωρίσας τὸν ἄνδρα τοῦτον δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ὑπάρχει ἡ ἐλαχίστη ὑπερβολή. Ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὰς παρούσας δεινὰς αὐτῆς περιστάσεις ἀπώλεσε πρό τινος χρόνου τόσους τῶν διακεκριμένων ἀξιωματικῶν της, ὡς ἀλάστωρ δαίμων νὰ κατεδίωκεν αὐτήν, ἀλλ' εἰς τὸν θάνατον τοῦ Χαραλάμπους Ζυμβρακάκη θρηνεῖ καὶ ἡ πολυώδυνος πατρίς του Κρήτη, ὑπὲρ ἧς παιδιόθεν εἰργάσθη, ἐθυσιάσθη καὶ ἐκινδύνευσεν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας μέχρι τῆς ἐσχάτης πνοῆς του τοσοῦτον ἐμεριμνα καὶ ὠμίλει. Τὸν θάνατον τοῦ γενναίου τούτου στρατιώτου θέλουσι θρηνήσει ὅλαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας, διότι ὁ μακαρίτης ἦτον ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων οἵτινες μόνον φίλους νὰ κάμουν γνωρίζουν.

Γαῖαν ἔχοις ἐλαφρὰν, ἀγαπητὲ φίλε! Ὁ Θεὸς ἀναπαύσοι τὴν ψυχήν σου καὶ δώσοι ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν εἰς τὴν σύζυγον, τέκνα, ἀδελφοὺς, συγγενεῖς καὶ φίλους σου ὅπως δυνηθοῦν νὰ πίωσι μετὰ καρτερίας τὸ πικρὸν τοῦτο ποτήριον. Ὁ θάνατός σου εἶναι ἐθνικὴ ἀπώλεια, ἐθνικὴ δυστυχία. — Ἐν τῷ ἑπομένῳ παραρτήματι θέλομεν γράψει ἐκτενῆ νεκρολογίαν.

Σ. Ξ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τὸ πέμπτον, ἕκτον, ἕβδομον καὶ ὄγδοον παράρτημα τοῦ «Βρεττανικοῦ Ἀστέρος» τὰ περιέχοντα ὁλόκληρον τὴν ἄνωθι ἱστορίαν τῶν Βασιλικῶν ἐργοστασίων καὶ τῶν μεταλλείων τῆς Σερίφου, πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ «Βρεττανικοῦ Ἀστέρος» ἀπὸ τῆς 10 ὥρας μέχρι τῆς δωδεκάτης ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς τὰ τέσσαρα. (Ἀριθ. 4. ὁδὸς Φιλελλήνων.)